

Vaasan ammattikorkeakoulun TKI- OHJELMA

Hyväksytty 12.3.2021

Päivitetty 31.1.2022

VAMK

VAAKAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Marja-Riitta Vest, TKI-päällikkö

Sisällysluettelo

	sivu
1. Megatrendit, hallitusohjelma ja TKI-toiminnan kasvava merkitys VAMKin strategian perustana	2
2. Vaasan ammattikorkeakoulun strategia 2030 TKI-toiminnan kehittämisen perustana	8
3. VAMKin TKI-toiminta tänään – itsearviointiin ja havaintoihin perustuen, kehityskohteita esiin nostaen	11
4. TKI-toiminnan kehittämisen valtaiset mahdollisuudet	15
5. VAMKin painoalat, TKI-alustat ja TKI-toiminnan organisointi	24
6. TKI-toiminnan strategiset kehittämiskohteet, tavoitteet ja toimenpiteet	30
6.1 TKI-toimintakulttuurin ja -prosessien kehittäminen; ilmiölähtöisen, opiskelijat, opettajat ja työelämän yhdistävän, toiminnan vahvistaminen	32
6.2 Laadun ja arvioinnin kehittäminen	33
6.3 Strategisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön sekä asiakas- kokemuksen johtamisen kehittäminen	34
6.4 TKI-toiminnan osaamisperustan ja resurssien vahvistaminen	35
6.5 Tulevaisuuden ennakointi ja toimintaympäristön muutosten dynaamisen seurannan systematisointi	36
6.6 Innovaatiotoiminnan ja kaupallistamisen käytäntöjen kehittäminen	37
6.7 Avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä TKI-viestinnän kehittäminen	37
7. TKI-toiminnan seurantakohteet	38

Oy Vaasan ammattikorkeakoulu Vasa Yrkeshögskolan Ab (VAMK) on työelämä- ja yritysmäynteinen ammattikorkeakoulu tarjoten koulutusta kolmella eri alalla: tekniikassa, liiketaloudessa sekä sosiaali- ja terveysalalla. VAMK on myös kansainvälisesti vahvasti verkostoitunut monikulttuurinen korkeakoulu, opiskelijoita VAMKiin tulee 45 maasta. Monikulttuurisuus näkyy vahvasti kampuksella noin 14 % tutkinto-opiskelijoista tullessa ulkomailta. Kampusalueemme heijastaakin monin tavoin kansainvälistä, globaalisti verkostoitunutta kaupunkiseutua ja monikulttuurista Pohjanmaata.

I. MEGATRENDIT, HALLITUSOHJELMA JA TKI-TOIMINNAN KASVAVA MERKITYS VAMKIN STRATEGIAN PERUSTANA

Megatrendit ja hiljaiset signaalit

VAMKin strategisessa kehittämisessä taustalla vaikuttavat megatrendit, jotka Sitra tiivisti vuonna 2020 viiteen kokonaisuuteen [Megatrendit 2020 - Sitra](#):

2. Ekologisella jälleenrakennuksella alkaa olla kiire
3. Väestö ikääntyy ja monimuotoistuu
4. Verkostomainen valta voimistuu
5. Teknologia sulautuu kaikkeen
6. Talousjärjestelmä etsii uutta suuntaa

Vuoden 2022 alussa SITRA täydensi ennakointityötä julkaisemalla Heikot signaalit- tarinoita tulevaisuudesta -selvityksen. [Heikot signaalit 2022 - Sitra](#) ovat ensioireita muutoksista, jotka saattavat olla tulevaisuudessa merkittäviä. Ne ovat yllättäviä ja nykyistä ajattelua haastavia, todella tapahtuneita asioita, ja nykymaailmassa niiden huomioinnin merkitys on vahvistunut.

Megatrendit, hiljaiset signaalit ja mustat joutsenet vaikuttavat vahvasti globaaliin ja EU- politiikkaan heijastuen edelleen hallitusohjelmaan ja sen toteuttamiseen. Kokonaiskuvan ja ajantasaisen tilannekuvan luomisessa sekä kriisijohtamisessa korostuu yhtenäisen valtioneuvoston merkitys. Ilmiöt ja kompleksiset kokonaisuudet haastavat siilomaisuuden ja vahvistavat kokonaisvaltaisen ymmärryksen merkitystä niin kansallisella kuin alueellisella tasolla. Koronaepidemia on tuonut esiin toimintamallimme haavoittuvuudet ja korostanut varautumisen ja johtamisen merkitystä muuttuvissa maailmantilanteissa. Nopeat toimintaympäristön muutokset vaativat uudenlaista otetta, vahvaa resilienssiä, joustavuutta ja ketteryyttä toimia niin ajassa kuin ennakoiden, rohkeasti edelläkävijänäkin kulkien. Kaikki tämä heijastuu globaaliin ja EU-politiikkaan, hallitusohjelmaan, ministeriöiden strategiseen ohjaukseen ja luonnollisesti vahvasti korkeakoulusektoriin, olemassa olevat johtamis- ja toimintamallit haastaen.

Hallitusohjelmalla vastataan globaaleihin haasteisiin Suomen näkökulmasta

Hallitusohjelma ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” ohjaa kehityksemme suuntaa, [Hallitusohjelma \(valtioneuvosto.fi\)](#). Kestävää taloutta korostavan hallituskauden keskeiset tavoitteet ovat:

- Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin ja työllisten määrä vahvistuu vähintään 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä
- Normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023

- Hallituksen päätöksillä eriarvoisuus vähenee ja tuloerot pienenevät
- Hallituksen päätöksillä Suomi kulkee kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä
- Talouspolitiikan päämääränä on hyvinvoinnin lisääminen. Se tarkoittaa ekologisesta ja sosiaalisesti kestävästä talouskasvusta, korkeaa työllisyyttä ja kestävästä julkisesta taloudesta. Talouden vakauden ansiosta vältetään yllättävät, hyvinvointia heikentävät muutokset ihmisten elämässä

Tavoitteet vaikuttavat ministeriöiden ohjauksen kautta suoraan korkeakoulujen toimintaan kansallisten ja alueellisten innovaatiojärjestelmien erittäin keskeisinä toimijoina. Perinteisten taloudellisten mittarien tukena ja rinnalle ovat nousseet taloudellista, ekologista ja sosiaalista hyvinvointia kuvaavat mittarit.

Hallitusohjelman seitsemän strategisista kokonaisuudesta ovat Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi, Asuntopolitiikka, Suomi kokoaan suurempi maailmalla, Eurooppapolitiikka, Turvallinen oikeusvaltio Suomi, Elinvoimainen Suomi, Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi, Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi ja Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi. Strategiakokonaisuuksista hyvin moni linkittyy myös korkeakoulujen toimintaan ja eri kokonaisuuksien tavoitteet linkittyvät vahvasti toisiinsa.

Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi on luonnollisesti korkeakouluille läheisin, [3.7 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi). Koulutukseen, tutkimukseen ja innovaatioihin nojannut kasvu on luonut Suomelle edellytykset hyvinvointivaltion rakentamiseen ja tuottavuuden kasvuun. Työllisyyden edistäminen edellyttää niin järjestelmätason uudistuksia kuin myös vahvaa panostusta koulutukseen, TKI-toimintaan sekä kansainvälistyviin koulutus- ja työmarkkinoihin. Muuttuvan työelämän vaatimukset lisäävät oman osaamisen päivittämisen ja jatkuvan oppimisen tarvetta merkittävästi. Kohtaanto-ongelma on Suomessa suuri. Pohjanmaan tilanne kuvaa tätä erinomaisesti. Työttömyysaste on Manner-Suomen alhaisin, alle 6 % ja monessa kunnassa vallitsee täystyöllisyys. Avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut ja kasvaa. Osaajapula vaikuttaa yritysten toimintakykyyn hidastaen niiden kasvusuunnitelmien toteutumista. Pohjanmaalla, kuten monessa muussakin maakunnassa katsee on käännetty ulkomaille ja sekä kansainvälisten opiskelijoiden että kansainvälisen työvoiman määrää tavoitellaan lisättäväksi.

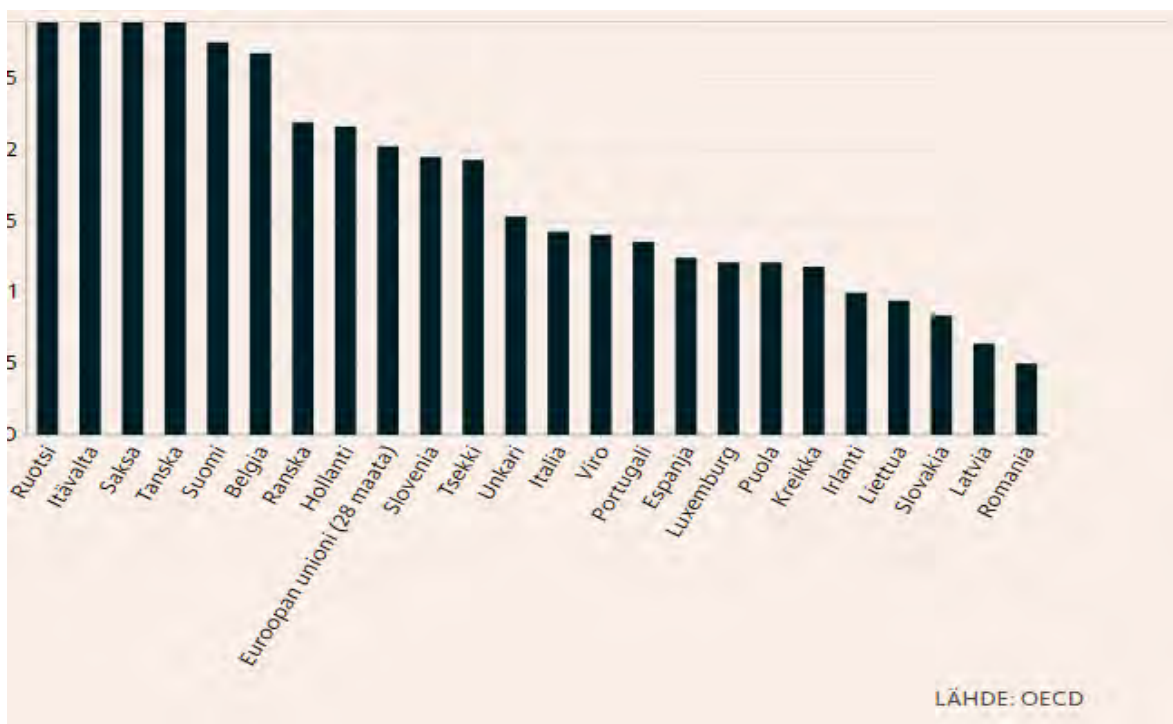
Työelämän tarpeiden nopea muutos edellyttää koulutuksen järjestäjiltä nykyistä suurempaa kykyä ennakoita, joustavuutta ja luovuutta kokeilla ja toteuttaa uudentyyppisiä koulutuskokonaisuuksia. Haasteena kansallisesti on kuitenkin se, että koulutusta eniten tarvitsevat osallistuvat koulutukseen kuitenkin vähiten. Suomi on peruskoulutuksen kärkimaita maailmassa, mutta eriarvoisuus, oppimiserot ja syrjäytyminen ilmiöinä uhkaavat koulutuksemme menestystarinaa. Alueelliset, sosioekonomiset ja sukupuolten väliset erot, etniset taustatekijät sekä koulutuksen periytyvyys näkyvät oppimisessa ja kouluttautumisessa entistä vahvemmin. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Suomessa selvästi alhaisempi kuin muissa pohjoismaissa. Lasten ja nuorten jaksamisen ja mielenterveyden ongelmat ovat koronan myötä entisestään lisääntyneet ja vastaavasti apu on entistä vaikeammin saatavissa. Vaille toisen asteen tutkintoa jää 16 prosenttia ikäluokasta. Ammatillisen koulutuksen uudistuksen työpaikalla tapahtuvan oppimisen rinnalla tarvitaan myös muita keinoja. Valtakunnallisesti osana jatkuvan oppimisen uudistusta onkin perustettu Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (Jotpa). Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskusta koskeva laki tuli voimaan 1.9.2021 ja toimintansa keskus aloitti vuonna 2021. Palvelukeskuksen perustamisen tarkoituksena on jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelujen uudenlainen yhteensovittaminen. Palvelukeskus tukee osaamis- ja työllisyyspalvelujen tuottajia ja tuo jatkuvuutta palvelujen kehittämiseen. Se täydentää työikäisille suunnatun nykyisen koulutustarjonnan aukkopaiikkoja, jotta kansalaisilla, yrityksillä ja muilla työnantajilla olisi mahdollisuus sopeutua ja varautua työelämän muutokseen. Toinen mittava uudistus on työllisyyden kuntakokeilu. Pohjanmaalla Vaasa ei mennyt varsinaiseen kokeiluun mukaan vaan alueella on käynnissä Työllistämisen ekosysteemi-pilotti.

Suomi on jäänyt TKI-panostuksissa kilpailijoitaan jälkeen

Suomella on myös kirittävää niin koulutuksen kuin TKI-toiminnankin osalta globalisoituvan maailman kansainvälistymiskehityksessä. Suomen menestys nojaa vahvaan osaamiseen, tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan. Haasteena on Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenojen aleneva käyrä: TKI-osuus on noin 2,8 prosenttia bruttokansantuotteesta, kun tavoitteeksi on asetettu 4 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

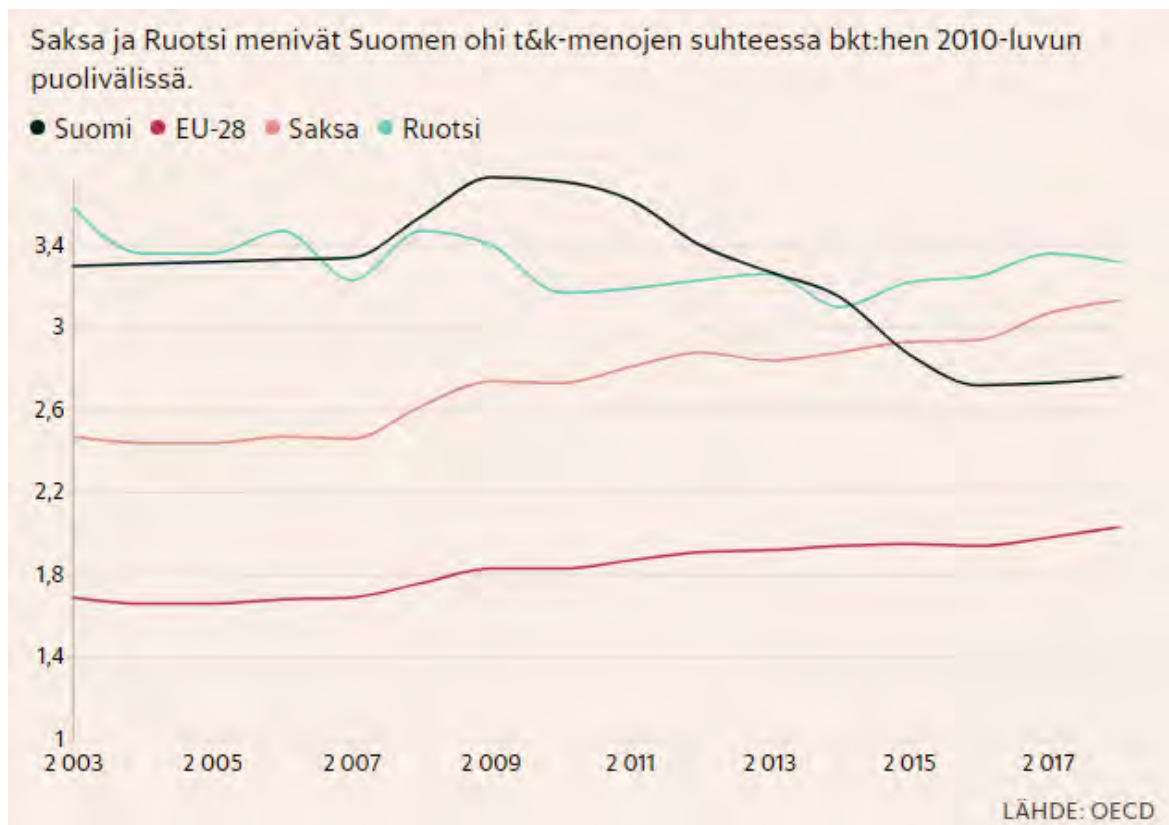
Kansainvälisesti vertaillen Suomi jää Ruotsin ja Saksan jälkeen. Suomen t&k-rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta oli EU-alueen keskiarvoa korkeampi vuonna 2018.

TKI-osuus prosenttia bkt:sta

Kuva 1. TKI-osuus prosenttia BKT:sta (Lähde: OECD)

Artikkelissa ”Suomi velkaantuu huimaavaa vauhtia, ja samalla tutkimukseen ja kehitykseen käytettävän rahan osuus putoaa – taantuuko Suomi hikipajaksi?” <https://www.hs.fi/talous/art-2000007847297.html> kuvataan erinomaisesti Suomen TKI-investointien kehitystä. ”Rahoituksen taso nousi Suomessa välillä jyrkästikin 1990-luvun alusta finanssikriisin aikoihin asti, jolloin käytiin lähellä neljää prosenttia. ”Finanssikriisin aikaan vuonna 2009 Suomen tutkimusmenojen osuus bkt:sta oli suurimmillaan yli 3,7 prosentissa. Sen jälkeen menojen osuus kääntyi vuosiksi laskuun, joka taittui vuonna 2017”, ja jäimme kilpailijamaistamme oleellisesti jälkeen.

Kuva 2. TKI-menojen suhde BKT:hen vertailumaana Saksa ja Ruotsi (Lähde: OECD)

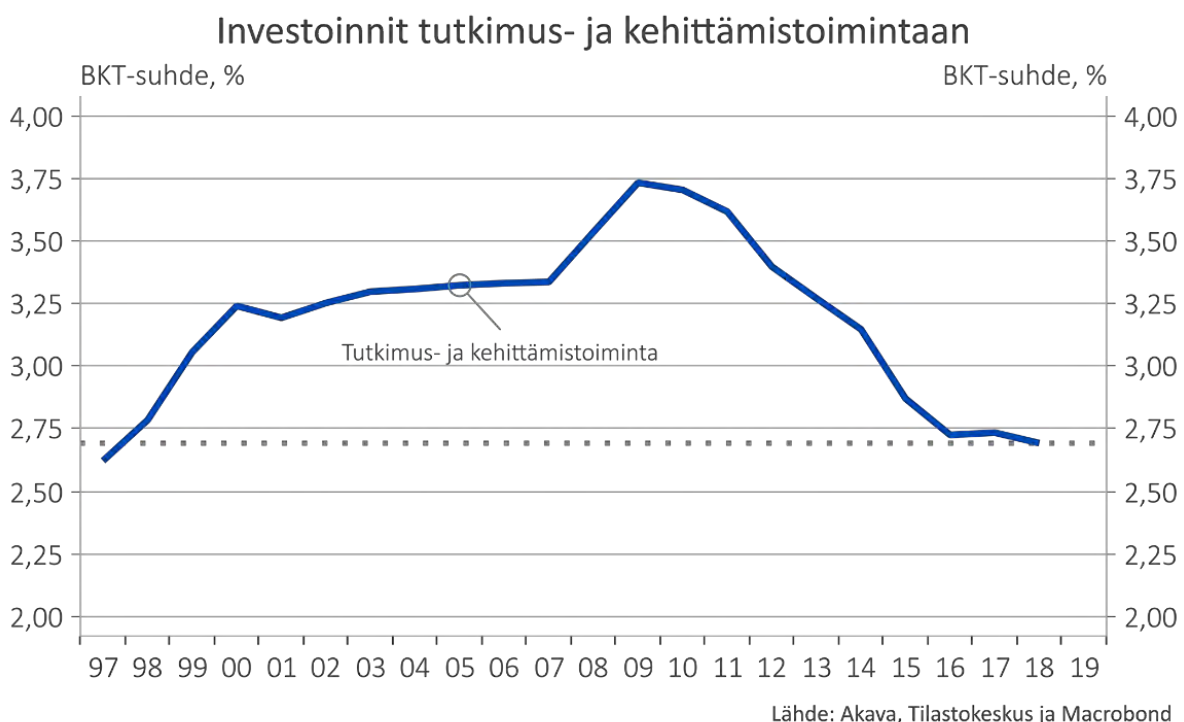
Työ- ja elinkeinoministeriön **Kestävän kasvun strategiakartta** viitoittaakin tavoitteitamme kohti 75 % työllisyyttä, hiilineutraalia Suomea v. 2035 ja TKI- investointiemme nousua kohti 4 % BKT:sta. Pandemia on entisestään vahvistanut näissä tavoitteissa onnistumisen merkitystä.

Kuva 3. TEM strategiakartta 2019 (Lähde: TEM)

Suomen nousu pandemian aiheuttamasta poikkeustilanteesta ja menestyminen globaalissa kilpailussa edellyttää uuden tiedon tuottamista, yhteiskunnallista hyötyä ja arvonlisää tuovia innovaatioita sekä korkeaa osaamisen tasoa. Kansallinen tiekartta on luotu edistämään tätä tavoitetta ja sen myötä syntyvää kestävästä kasvusta sekä luomaan toimintaympäristö, joka kannustaa sekä suomalaisia että ulkomaisia yrityksiä investoimaan TKI-toimintaan Suomessa. Tavoitteena on, että Suomi pysyy uuden tiedon tuottamisen sekä teknologian kehittämisen ja soveltamisen eturintamassa. TKI -tiekarttaan [Kansallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden tiekartta - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](https://tem.fi/kansallinen_tutkimuksen_kehittamisen_ja_innovaatioiden_tiekartta) on koottu toimet kansallisen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi. Tiekarttaa pidetäänkin yritysten ja tutkimusorganisaatioiden TKI-yhteistyön uutena alkuna.

Tiekartassa on tunnistettu kolme toisiinsa liittyvää strategista kehittämiskohdetta: osaaminen, uusi kumppanuusmalli ja innovatiivinen julkinen sektori. Ne toteuttavat hallitusohjelman tavoitteita tehdä Suomesta maailman toimivin kokeilu- ja innovaatioympäristö, joka tuottaa kestäviä ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin. Tavoitteena on, että Suomi pysyy uuden tiedon tuottamisen sekä teknologian kehittämisen ja soveltamisen eturintamassa. Tavoitteen saavuttamisessa ammattikorkeakoulujen soveltavalla, yritys- ja työelämälähtöisellä TKI- toiminnalla on suuri merkitys. VAMK on mukana TKI-tiekartan toteuttamisessa kansallisella tasolla. VAMKin vuoden 2021 painopistealueet TKI-toiminnan ja jatkuvan oppimisen kehittäminen olivat juuri oikea-aikaisia ja työ jatkuu linjassa kansallisen työn kanssa.

Kuva 4. Investoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan (Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond)

Kääntääkö esitetty uusi rahoituslaki TKI-rahoituksen suunnan?

Pääministeri Sanna Marinin hallitus päätti huhtikuussa 2021 parlamentaarisen työryhmän perustamisesta Suomen TKI-tavoitteen edistämiseksi. Työryhmä asetettiin toimikaudeksi 18.6.–

31.12.2021 ja sen puheenjohtajana toimi kansanedustaja Matias Mäkynen ja jäsenenä mm. kansanedustaja Joakim Strand (molemmat myös VAMKin TKI-Advisory Boardin jäseniä).

Parlamentaarinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan työryhmä esitti raportissaan 13.12.2021, että tutkimus- ja kehittämisrahoituksen nostamiseksi säädetään rahoituslaki sekä laaditaan lakisääteinen kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma. Työryhmä esitti myös pysyvän ja nykyistä laaja-alaisemman tutkimus- ja kehittämistoiminnan verokannustimen käyttöönottoa.

TKI-rahoituksen nosto 4 %:iin BKT:sta, että edellyttää julkiset tutkimus- ja kehittämismenot kasvavat 1,33 prosenttiin bruttokansantuotteesta olettaen, että julkinen sektori kattaa yhden kolmasosan panostuksista ja yksityinen sektori kaksi kolmasosaa. Yksityisen sektorin saaminen mukaan T&K-investointien kasvattamiseen on välttämätöntä. Neljän prosentin tavoitteen saavuttamiseen vaadittavan vipuvaikutuksen aikaansaamiseen ja edelleen vahvistamiseen tulee kiinnittää suurta huomiota. Esitetty Verokannustin täydentää suoria tutkimus- ja kehittämistoiminnan tukia, ja verokannustimen on kansainvälisessä vertailussa arvioitu kannustavan erityisesti pk-yrityksiä tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisäämiseen.

Parlamentaarinen TKI-työryhmä on laatinut myös tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojärjestelmän kehittämisen periaatteet. Kymmenen periaatteen kokonaisuus muodostaa työryhmän yhteisesti hyväksymät peruslinjaukset, joihin Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojärjestelmän kehittämisen tulisi jatkossa perustua. Työryhmä ehdotti myös, että lain rinnalla laaditaan lakisääteinen kehyskautta pidempi tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suunnitelma. Lähde: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/parlamentaarinen-tki-tyoryhma-esittaa-rahoituslakia-tutkimus-ja-kehittamisrahoituksen-nostamiseksi>.

EU- aluekehitysvarojen jaossa Pohjanmaan suhteelliseen osuuteen ei muutoksia

TKI-rahoitukselle merkittävä päätös EU:n aluekehitysvarojen jaosta saatiin vihdoinkin syyskuun lopussa pitkän ja tuskallisenkin prosessin jälkeen. Perinteisesti ero Itä- ja Pohjois- Suomen ja Etelä- ja Länsi-Suomen EU- rahoituksen määrän välillä on ollut suuri. EU:n alue- ja rakennepolitiikalla tasoitetaan alueiden kehityseroja ja lisätään aluetalouden kasvua ja kilpailukykyä. Merkittävänä erot pysyivät myös nyt, vaikka alueiden väliset kehityserot ovat Suomessa kaventuneet. Lopputuloksena syntynyt päätös on kompromissi, joka tasapainottaa hieman, mutta vain hieman, maan sisäistä rahoituksen jakaumaa maakuntien välillä. Nyt päätöksen alla olleiden EU-rahojen tavoitteet liittyvät pk-yritysten kehittämiseen, TKI-toimintaan, työllisyyteen, osaamiseen, kansalaisten yhdenvertaisuuden mahdollisuuksiin sekä oikeudenmukaiseen siirtymään kohti vihreää taloutta.

Suomen teollisen viennin vahvan alueen Pohjanmaan näkökulmasta kokonaissaanti on euroina Kanta-Hämeen jälkeen toiseksi pienin ja per asukas vertailussa viidenneksi pienin Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen jälkeen. EAKR-rahoitusosuus (samoin ESR) on maakunnista pienin alueella, jossa on valtavasti potentiaalia yrittäjä- ja vientiperinteen eläessä vahvana ja mikro- ja pk-yritysten osuuden määrän ollessa suuri. Herääkin kysymys olisiko kuitenkin ollut kilpailukyvyillemme merkittävämpää vahvistaa alueita lähtökohtana niiden kehityksen nykytilanne, etenkin kun kilpailemme globaaleilla markkinoilla.

Lähde: <https://energia.vamk.fi/nakokulmia/eu-aluekehitysvarojen-jaosta-ammattikorkeakoulujen-nakokulmasta/>

2. VAASAN AMMATTIKORKEAKOULUN STRATEGIA 2030 TKI-TOIMINNAN KEHITTÄMISEN PERUSTANA

Vaasan ammattikorkeakoulun strategia 2030 on innostava, kunnianhimoinen ja tulevaisuuteen vahvasti katsova. Visio on olla osaamisen tärkein kumppani työelämälle, opiskelijoille, henkilökunnalle ja partnereille niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Missiomme mukaisesti tavoitteena on luoda keskeisille työelämän toimijoille kilpailuetua valmentamalla tulevaisuuden osaajia ja tuottamalla edelläkävyyttä näkemystä, monialaisesti ja luovasti, rajat ylittäen. Luomme lisäarvio monialaisuudella. Yhdistämme liiketalouden, sosiaali- ja terveysalan ja muotoilun osaamisemme kouluttaaksemme tulevaisuuden osaajina, vahvistaaksemme alueen työelämää sekä innostaaksemme henkilökuntaa ja opiskelijoita.

Strategia perustuu avoimuuteen, asiakaslähtöisyyteen ja edelläkävijyyteen. VAMK haluaa olla sympaattinen ja helposti lähestyttävä, luova ja sosiaalisesti kestävä yhteistyökumppani. Arvojen merkitys toimintakulttuurin muutoksessa on erittäin suuri myös TKI-toiminnan osalta. Ne kertovat verkostoitumisen ja yhteiskehittämisen kulttuurista, avoimen kanssakäymisen ja avoimen viestinnän merkityksestä, aidosta kiinnostuksesta ja uteliaisuudesta uuden edessä, innostumisen ja kokeilukulttuurin arvostuksesta sekä inhimillisyydestä arjen kiireiden keskellä. Arvoihin peilataan myös TKI-toiminnan monia valintoja kehittämisteemojen, kumppanuuksien ja verkostojen toimintakulttuurin suhteen.

Kuva 5. VAMKin visio, missio ja arvot

Vaasan ammattikorkeakoululla on suuri merkitys elinvoimaisen, kilpailukykyisen ja hyvinvoivan alueen kehittämisessä. Uusi strategia, vankka osaamisperusta ja kansainvälisyys antavatkin erinomaiset lähtökohdat TKI- ja palvelutoiminnan kehittämiseksi alueellisen innovaatiojärjestelmän aktiivisena toimijana ja osana kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja.

Monipuolisten ja laajojen verkostojen sekä yritys- ja työelämäkumppanien kanssa tehtävä tiivistyvä yhteistyö vahvistaa ammattikorkeakoulun osaamista, kehittämällä monialaista ja ilmiölähtöistä osaamista, opetuksen laatua ja sisältöjä dynaamisesti, ajan hermolla pysyen ja toimintaympäristön muutoksia ennakoiden. Yhteiskunnallisen vaikuttavuutemme perusta muodostuu toiminnan laadusta ja aktiivisesta yhteistyöstä työelämän kanssa. Strategian myötä VAMKin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden odotetaan vahvistuvan merkittävästi tulevien vuosien aikana. Kiteyttäen TKI- toiminnan näkökulmasta VAMKin tehtävänä on harjoittaa aluekehitystä ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatiotoimintaa.

VAMKin strategia toteuttaa osaltaan Pohjanmaan maakuntastrategiaa sekä älykkään erikoistumisen strategiaa, tukee Pohjanmaan hyvinvointialueen kehittämistä sekä vie vahvasti eteenpäin Vaasanseudun ja Vaasan kaupungin strategisia tavoitteita kaupunginkonsernin keskeisenä toimijana.

Kuva 6. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kokonaisuus Vaasan ammattikorkeakoulussa

VAMKin strategisista kehittämiskohteista yhteistyön syventäminen alueen työelämän kanssa, TKI- ja palvelutoiminnan volyymin sekä osaamistason kasvattaminen ja kansainvälinen työ- ja opiskelu ympäristö ovat vahvasti linkittyneet toisiinsa. Ne vaikuttavat myös olennaisesti opiskelijoiden menestymiseen, joka on myös yksi keskeinen kehittämisen kohde. Henkilöstön työhyvinvointi ja mm. tavoitteiden ja resurssoinnin kohtaannon onnistuminen ovat avainasemassa tavoitteiden saavuttamisessa.

OKM:n kanssa sovitut TKI-toiminnan mittarit ovat ulkoisen rahoituksen määrä, TKI-hankkeissa mukana olevien yritysten määrä sekä julkaisujen määrä.. Vuonna 2020 ulkoisen hankerahoituksen määrän tavoite oli 900 000 €. Sen jälkeen OKM:n kanssa strategiakaudelle sovittuja tavoitteita niin ulkoisen hankerahoituksen määrän kuin julkaisujen osalta on nostettu vuosittain.

Tavoite	2021	2022	2023	2024
Ulkoisen hankerahoituksen volyymi	1,2 milj.€. (1,3 milj, €)	1,2 milj €, nostettu 5/2021 1,3 milj. € (1,8 milj. €)	Tavoitetta ei ole vielä asetettu.	1,5 milj.€ (uutta tavoitetta ei ole vielä asetettu. Tavoitteena on mainittu ulkoisen rahoituksen määrän kaksinkertaistaminen v. 2020 verrattuna.
TKI-hankkeissa mukana olevien yritysten määrä	150	200	Tavoitetta ei ole vielä asetettu.	250
Julkaisut	100 (150)	70 (200)	Tavoitetta ei ole vielä asetettu.	100 (uutta tavoitetta ei ole vielä asetettu)

Kuva 7. VAMKin strategian TKI-tavoitteet (suluissa nostettu tavoite)

3. VAMKIN TKI- TOIMINTA TÄNÄÄN - ITSEARVIOINTIIN JA HAVAINTOIHIN PERUSTUEN, KEHITYSKOhteita esiin nostaan

VAMKin visio on olla osaamisen tärkein kumppani. Visio haastaa VAMKin nostamaan osaamistasoaan soveltavassa tutkimuksessa sekä kestävien ja digitaalisten ratkaisujen kehittämisessä sekä ennakoimaan ympäröivässä yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia entistäkin paremmin. Strategian kaksi keskeistä strategista kehittämishanketta keskittyvätkin toisiinsa nivoutuviin TKI-toiminnan kehittämiseen ja jatkuvaan oppimiseen. VAMKin TKI-toiminta tukee yhteiskunnan ja alueen elinkeinoelämän uudistumista ja TKI-hankkeet tukevat VAMKin asettamia strategisia tavoitteita.

Kuva 8. VAMK alueellisen innovaatiojärjestelmän toimijana

VAMK tekee pitkäjänteistä yhteistyötä sekä kansallisesti että kansainvälisesti korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa. Tavoitteena soveltavassa tutkimuksessa ja kehitysprojekteissa on kehittää ja uudistaa alueen työ- ja elinkeinoelämää, laajemmin koko yhteiskuntaa. Projektien teemat kumpuavat yhteiskunnassa merkittävistä trendeistä, jotka vaikuttavat sekä yrityksiin että yhteiskuntaan keskittyen älykkääseen ja energiatehokkaaseen sähkötekniikkaan, robotiikkaan, yrittäjyyteen ja kansainväliseen liiketoimintaan, uudistuviin sote-alan palveluihin ja kestävien tuote- ja palvelujärjestelmien muotoiluun kestävä kehitys, vastuullisuus ja digitaalisuus kaikkia yhdistäen. VAMK on mukana globaalien haasteiden ratkaisemisessa vahvana ekosysteemit toimijana osallistuen vientirannikkomme yhtä aikaa sekä laajan että syvän toimialakirjon kehittämistyöhön.

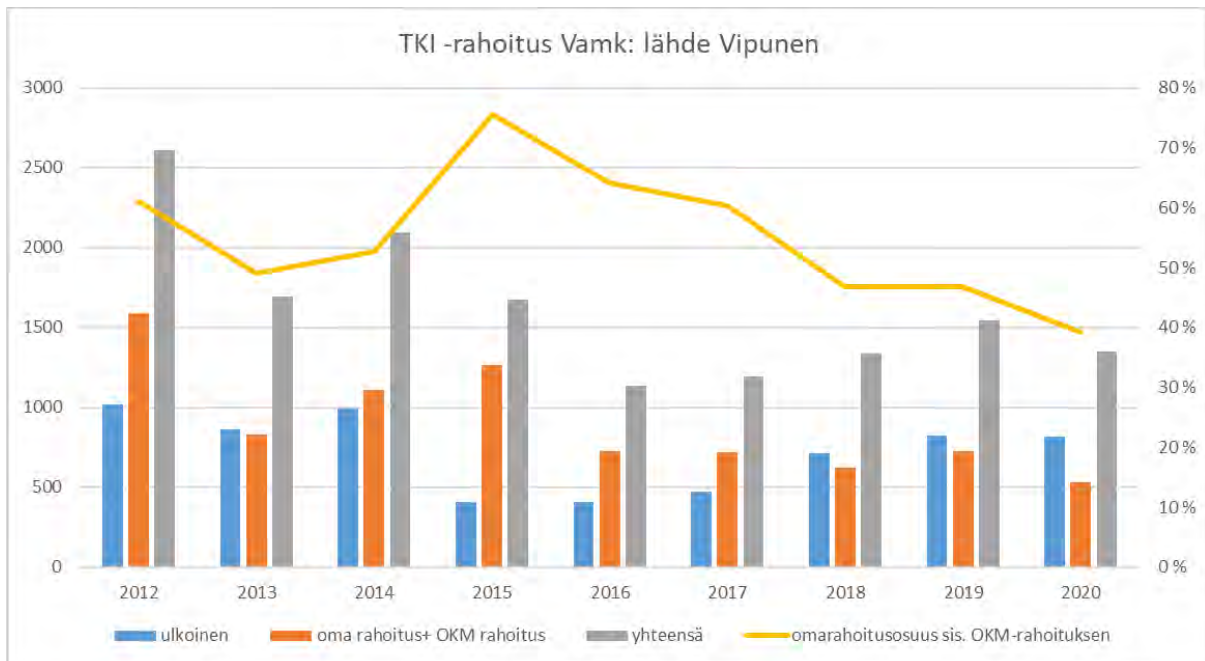
Kuva 9. Pohjanmaan vientirannikon yhtä aikaa laaja ja syvä toimialarakenne (Vest 2017/2019)

Kilpailukyvyyn varmistaminen digitalisoituvassa, jatkuvassa muuttuvassa maailmassa on yhteinen haasteemme. Jotta VAMK onnistuu entistäkin paremmin kaikissa perustehtävissään (koulutus, TKI ja aluekehitys) on proaktiivisuutta, ennakoivaa otetta edelleen vahvistettava. Alueella tapahtuvan tiiviin ennakkointiyhteistyön lisäksi on tärkeää nostaa katsetta kauemmas horisonttiin, aistia hiljaisia signaaleja ja tarkkailla megatrendejä peilaten niiden vaikutuksia omaan toimintaan. Samalla on tärkeää lisätä kokonaisvaltaista asioiden ja niiden yhteyksien ymmärrystä, systeemistä ajattelua. Näitä molempia kehittämällä VAMK on kumppaneidensa kanssa aallon harjalla, arvojensa mukaan edelläkävijänä luomassa uutta tai benchmarkkaamassa ja edelleen oppimaansa soveltaen niin opetukseen kuin TKI-toimintaansa.

Kehittämiskohteet liittyvät tulevaisuuden ennakkoinnin ja toimintaympäristön analysoinnin kehittämiseen, dynaamisemman rajat ylittävään toimintakulttuuriin ja yhteistyöskentelyosaamisen vahvistamiseen, ekosysteemi- ja lähtöiseen kehittämiseen sekä kokeilukulttuurien laajentamiseen koko työyhteisöön.

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin myötä TKI-toiminnan merkitys on suuri koko VAMKIn toiminnan näkökulmasta. TKI-toiminnan osuus rahoitusmallissa on 19 %. Jokainen ulkoisen rahoituksen euro tuo VAMKille vastinrahaa 0,7 kertaisesti. Ulkoisen rahoituksen määrän tavoitteellisen kehittymisen myötä vahvistuu Vaasan ammattikorkeakoulun taloudellinen tilanne. Positiivinen kierre mahdollistaa osaamisen vahvistumisen, henkilöresurssien suotuisan kehittymisen, ja VAMKIn toiminnallisen kehittämisen aktiivisena ammattikorkeakouluna. Tavoitteena on VAMKIn TKI- ja palvelutoiminnan ja ulkoisen rahoituksen määrän hallittu kasvattaminen.

Ulkoisen rahoituksen rinnalla on luonnollisesti tärkeä seurata omarahoituksen tasoa. Vuonna 2011 ulkoisen rahoituksen määrä oli 2,5 miljoonaa euroa. Omarahoituksen osuus oli 27 %. Sen jälkeen ulkoinen rahoituksen määrä väheni ja oli alimmillaan vuonna 2015. Omarahoitus oli taas nousssut peräti 47 %:iin. Sen jälkeen ulkoisen rahoituksen määrä on kääntynyt hitaaseen nousuun. Omarahoituksen osuus pysyi suhteellisen korkeana vuoteen 2019 saakka. Viimeiset kolme vuotta 2019-2021 ulkoisen rahoituksen määrä on ollut hieman yli 800 000 €. Omarahoitusosuudet ovat samassa ajassa tasaisesti laskeneet (Lähde: Vipunen).

Kuva 10. TKI-rahoitus, VAMK 2012-2020 (Lähde: Vipunen)

Strategiassa määritettyjä seurantamittareita ovat ulkoisen hankerahoituksen määrän kehittyminen, TKI- hankkeissa mukana olevien yritysten lukumäärä ja sekä julkaisujen lukumäärä että palveluliiketoiminnan volyymin kasvu. Visio haastaa VAMKia nostamaan kunnianhimon tasoaan asteittain TKI-toiminnan osalta.

Kehittämiskohteita ovat esimerkiksi TKI-toiminnan taloudellinen ja toiminnallisen seurannan edelleen kehittäminen osana VAMKIn tiedolla johtamista ja VAMKIn rahoitus- ja hanketalouden osaamisen vahvistaminen kokonaisuudessaan osana VAMKIn tiedolla johtamista. Thinking Portfolion kehittäminen johdon toiminnanohjausjärjestelmänä ja projektihallintajärjestelmänä on tärkeää ja vaatii lisäresurssien vuosittaista allokointia.

VAMKin strategia, painopistealueet ja uudet TKI- alustat ilmentävät erinomaisesti alueen profiilia ja korkeakoulumme merkittävyyttä alueellisen innovaatiojärjestelmän toimijana. Monikulttuurinen, globaalisti verkottunut Vaasa, Suomen energiapääkaupunkina ja Pohjoismaiden suurimpana energia-keskittymänä keskellä kukoistavaa, toimialakirjoiltaan laajaa ja monipuolista Pohjanmaan vientirannikkoa tarjoaa upean toimintaympäristön voimakkaasti uudistuvalla ja kehittyvällä VAMKille.

Kuva 11: VAMK osana Vaasan energiaekosysteemiä (Vest 2019)

TKI- ja palvelutoiminnan volyymien ja osaamistason hallittu vahvistaminen osana kansallista ja kansainvälistä verkostoa on kokonaisvaltaista ja systemaattista työtä. VAMK on vahvistanut työelämäyhteyksiään aktiivisesti, myös uusien yhteistyösopimuksien muodossa. TKI-toiminnan näkökulmasta alumnijärjestelmän laajempi hyödyntäminen on tärkeää. Yhteistyön koordinoitumpi tiivistäminen koko vientirannikon työ- ja elinkeinoelämän kanssa on TKI-toiminnan näkökulmasta oleellista. Tämä yhteistyö nivoo TKI-työn, työelämän toimeksiannot ja opinnäytetöiden aiheet työelämästä nouseviin kehittämistarpeisiin ja auttaa hyödyntämään uusinta saatavissa olevaa tietoa opetussisältöjen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Toimintamallilla integroidaan TKI-toimintaa entistä kiinteämmin osaksi opetusta ja saadaan lisää tekijöitä ja volyymiä TKI-toimintaan, ja mikä tärkeintä alueen työelämään entistäkin paremmin jo opiskeluvaiheessa integroituneita opiskelijoita ja osaavaa työvoimaa.

Luonnollisesti TKI- toiminnalle merkittäviä ovat monipuoliset oppimisympäristöt: VAMKin, Novian, Vaasan yliopiston kanssa yhteisesti omistama tekniikan laboratorio Technobothnia, VAMKin ja Novian yhteiskäytössä olevat sote-alan simulaatio-opetuksen tilat Aleressa sekä MUOVAssa toimiva Vaasan yliopiston ja VAMKin yhteinen kasvuyrittäjyyshautomo WestCoast Startup, CoProtolab-toiminta ja muu jo käynnissä oleva vahva yhteistyö sidosryhmien, erityisesti yritysten kanssa sekä suunnittelu-, testaus- että levitysvaiheessa.

Erityisen merkittävää on Vaasan korkeakoulukonsortion ja edelleen VAMKin rooli EnergyVaasan, Pohjoismaiden suurimman energiaekosysteemin koulutuksellisessa ja tutkimuksellisessa ytimessä.

Robocoast-konsortiossa taasen yhteistyön tavoitteena on Suomen valmistavan vientiteollisuuden ja siihen kuuluvien alihankintaketjujen kasvun ja kilpailukyvyyn kehittäminen sekä investointien huippuosaajien houkuttelu. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen, Åbo Akademin ja VAMKin yhteistyö on uraa uurtavaa. Energy Academy taasen on uusi yhteistyömuoto korkeakoulujen ja johtavien yritysten välillä tavoitteena vahvistaa työelämän, TKI-toiminnan ja opiskelijoiden yhteyttä. VAMK on helmikuussa 2021 käynnistänyt ja koordinoi Vaasa RDI- networkin toimintaa tavoitteena tiivistää korkeakoulujen TKI-toimijoiden yhteistyötä entisestään. Mukaan ovat liittyneet myös mm. maakunnan liiton, Vaasan kaupungin ja Merinovan edustajat. Yhteistyö Wasa Innovation Centerin kanssa on tiivistä Special Interest Groupien (SIG) myötä. VAMK osallistuu Wasa Future Festivalin toteuttamiseen vastuullaan nuorten osallisuuden vahvistaminen (Young Talk) globaalisti kiinnostavan kestävän ja vastuullisen Vaasan kehittämiseksi.

Vamkin työelämä- ja elinkeinoelämäyhteyksien monipuolistaminen, monialaistaminen ja syventäminen ja opiskelijoiden ymmärryksen vahvistaminen TKI-toiminnasta ja mahdollistaminen osallistua yhteiseen luomiseen ja kehittämiseen ovat kehittämisen kulmakiviä. Työelämäyhteyksien kehittäminen ja TKI-toiminta linkittyvät täysin toisiinsa. TKI- ja muun toiminnan näkökulmasta työelämäyhteistyössä kehittämiskohteeksi nousee niin sidosryhmä -ja verkostoyhteistyön tavoitteellisen kehitystyön jatkaminen ja erityisesti asiakaskokemuksen johtaminen. Vuonna 2021 laadittu ensimmäinen sidosryhmä- ja verkostanalyysi hahmottaa ensi kerran koordinoitusti VAMKin vaikuttavuutta toimintaympäristössään.

VAMKin yhteiset asiakkuudet ja asiakkuuskokemuksen vahvistaminen

VAMK näyttäytyy ulospäin edelleen pitkälti henkilöityen niin pitkien ja hedelmällisten henkilösuhteiden kuin myös olemassa olevien yhteistyösopimusten myötä. Edellä jo mainittujen sidosryhmä- ja verkostanalyysiin liittyvien toimien ja asiakkuuksien tunnistamisen myötä VAMKin asiakkuusosaaminen organisaationa vahvistuu. Mahdollisen asiakkuusstrategian yhteisen laadinnan myötä asiakkaidemme palvelutarpeet avautuisivat organisaatiossamme kokonaisvaltaisemmin, mikä taasen kehittäisi niin opetustamme kuin TKI-toimintaammekin monialaisemmaksi ja ilmiölähtöisemmäksi. Asiakaskokemuksen johtaminen, oli sitten asiakkaana opiskelija, yritys tai muu työelämätaho tai sidosryhmän edustaja, on tänä päivänä tärkeää. TKI- ja työelämäyhteistyön asiakastytytyvyyttä ja sidosryhmien tyytyväisyyttä yhteistyöhön on tavoitteena säännöllisesti osana VAMKin laatutyötä. Tämä työ tukee tavoitteena olevaa yrityskumppanien ja sopimuskumppanien määrän kasvattamista, mutta ennen kaikkea TKI-toiminnan ja työelämäyhteistyön vaikuttavuuden kehittymistä.

VAMKin organisaatiomielikuvan vahvistaminen TKI-toimijana ja TKI-alustojen myötä vahvempi profiloituminen vahvuusalueille strategisen ja suunnitelmallisen viestinnän tukemana on tärkeää VAMKin pitkäjänteisellä kehitystiellä edelläkävijä-ammattikorkeakouluksi.

Kehittämiskohteet ovat TKI-toiminnan lisääminen ja integroiminen koulutukseen opettajien ja opiskelijoiden osalta, vahvistuva verkostoituminen sekä asiakaslähtöisen, monialaisen toiminnan asiakaskokemuksen johtamisen sekä suunnitelmallisen viestinnän kehittäminen.

TKI- toiminnan laatu ja vaikuttavuus, seuranta ja avoimuus

Kuten edellä on todettu, TKI-toiminnan onnistumisella on merkittävä taloudellinen vipuvaikutus koko organisaation kehittymisen näkökulmasta. TKI-toiminnassa seurataan euromääräisenä sekä saatuja

päätöksiä että jätettyjä hakemuksia vuositason (arvio) sekä omarahoitusosuutta koko VAMKin osalta ja yksiköittäin. Tärkein mittari OKM:n vastinrahoituksen näkökulmasta on kuitenkin ulkoisen rahoituksen tuloutettu määrä euroina. Kesällä 2021 käyttöön otettu jaksotus on jo mahdollistanut kuukausittaisen seurannan VAMKin tasolla sekä yksiköittäin. Lisäksi seurataan toiminnan tuottavuutta, omarahoitusosuutta ja tuloksen tekoon käytettyjen todellisten htv-resurssien määrää. Seuranta perustuu kirjanpitoon sekä Thinking Portfolion tuntiseurantaan.

Strategian toteutumista TKI-toiminnassa seurataan uudistetun hankevalmisteluprosessin kautta hankeidea-, toteutus- ja päätösvaiheissa. Koko prosessi siirretään Thinking portfolioon vuoden 2022 aikana, jolloin tiedot saadaan jatkossa myös seurantamittareiden osalta neljä kertaa vuodessa. Johdon päätöksentekoa ja ennakoivaa suunnittelua tukevan ja TKI-toimintaa kehittävän toiminnanohjausjärjestelmän kehittäminen jatkuu. Seurantamittaristo kehittyy vuoden 2022 aikana kestävyiden ja vastuullisuuden mittareiden osalta kansallisen TKI-kriteeristön valmistuttua. TKI-toiminnan johtamisen ja suunnittelun digitaalinen vuosikello rytmittää ja järkevöittää toimintaa. Edellä jo mainitut asiakas- ja sidosryhmäkyselyt ovat jatkossa keskeinen osa VAMKin laadunhallintaa.

Vaikuttavaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan liittyy kiinteästi Avoin tiede ja tutkimus (ATT). Kehitystyö on edennyt VAMKin avoimen tieteen ja toimintakulttuurin linjausten mukaisesti vuoden 2021 aikana. Kehityskohteenä on VAMKin Datapoliittisen linjauksen toimenpideohjelman laadinta ja suunniteltu toteuttaminen sekä avoimen tieteen arkeistaminen yksiköissä. Julkaisujen osalta jatketaan kiinteää yhteistyötä julkaisutoimikunnan ja ATT-työryhmän välillä. Vuonna 2021 aloitettua julkaisupajatoimintaa jatketaan.

4. TKI-TOIMINNAN KEHITTÄMISEN VALTAISAT MAHDOLLISUUDET

TKI-toiminta oli VAMKin kehittämisen painopisteenä yhdessä jatkuvan oppimisen kanssa vuonna 2021. Molempien painoarvo on nykyisessä rahoitusmallissa suuri ja pysyy merkittävänä edelleen myös parhaillaan pohdinnan alla olevassa, mahdollisesti uudistuvassa rahoitusmallissa. Kuten aiemmin on todettu on ulkoisella rahoituksella todennäköisesti jopa kriittinen merkitys ammattikorkeakoulujen tulevaisuudelle.

TKI-toiminnan kehittämiseen lähivuodet tarjoavatkin erinomaisen mahdollisuuden, sillä niin EU:n kuin kansalliset strategiset kehittämisteemat istuvat erinomaisesti niin laajan vientirannikon, Pohjanmaan maakunnan, Vaasan ja edelleen VAMKin strategiaan painopisteisiin. Seuraavassa onkin hieman avattu VAMKille tarjoutuvia mahdollisuuksia TKI-toiminnan ja myös työelämäyhteistyön kehittämiseksi. Realismin äänellä on kuitenkin samassa yhteydessä todettava, että Pohjanmaan maakuntaa vaivaa EU-rahoituksen jaossa nk. menestyvän oppilaan syndrooma. Saamme huomattavasti tarpeitamme vähemmän EU-varoja ja kehittymisellemme alueena tämä on ollut selkeästi jarruttavana tekijänä jo vuosien ajan, kuten aiemmin kappaleessa I on todettu. Suomen menestykselle tärkeää olisi mahdollistaa alueiden ja niiden innovaatioympäristöjen kehittyminen entistä vahvemmaksi lähtökohtana nykytasoa.

VAMKin onkin hyödynnettävä olemassa olevia rahastoja tehokkaasti niiden tarjoamissa puitteissa, ja opittava hakemaan enenevässä määrin EU:n suoraa rahoitusta. Vuonna 2022 tavoitteena onkin kehittää kansainvälisen rahoituksen osaamista sekä osallistua toimijana ja myös itse päähakijana kansainvälisiin hankkeisiin, esimerkkinä Horisontti, Life, Interreg Baltic Sea tutumpien rahoituslähteiden, esimerkiksi Interreg Aurora ja rakennerahastot lisäksi. Business Finlandin kanssa yhteistyötä tiivistetään.

EU:n uusi ohjelmakausi 2021-2027

EU:n uusi ohjelmakausi käynnistyi vuonna 2021, käytännössä haut aukeavat pääosin vuoden 2022 aikana.

Uuden ohjelmakauden teemat ovat:

- Älykkäämpi Eurooppa (pk-yritysten kasvu ja kilpailukyky, digitaalinen muutos, yrittäjyys, innovaatiot, teollisuuden muutoshaasteet globalisaatioon, kiertotalouteen ja ilmastonmuutokseen liittyen)
- Vihreämpi vähähiilinen Eurooppa (puhtaat energiaratkaisut, energiatehokkuus, siirtyminen vähähiiliseen talouteen, uusiutuva energia, innovatiiviset vähähiiliset teknologiat, tuki vihreille ja sinisille investoinneille, kestävä luonnonvarojen hallinta, kiertotalous, sopeutuminen ilmastonmuutokseen)
- Verkostoituneempi Eurooppa (liikkuvuus, energia ja alueelliset ICT-yhteydet, kestävä liikenne, älykkäät energiaverkot, nopeat digitaaliset yhteydet)
- Sosiaalisempi Eurooppa (ESR+:n tuki sosiaalisten oikeuksien pilarin toimiin, erityisesti työllisyyden edistäminen, koulutus ja elinikäinen oppiminen, sosiaalinen osallisuus sekä terveys ja sosiaalinen innovointi)
- Kansalaisten Eurooppa (kaupunki-maaseutu-rannikkoalueiden paikallinen kehittäminen)

Rakennerahasto-ohjelmat

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma on valmisteltu laajassa kumppanuudessa ministeriöiden, alueiden ja järjestöjen edustajien kanssa. Ohjelma tukee elinkeino-, energia-, ilmasto-, innovaatio-, koulutus- ja työllisyyspolitiikkaa sekä syrjäytymisen ja köyhyyden vastaista työtä.

Ohjelma tähtää alueiden elinkeinorakenteen uudistamiseen, työllisyyden ja osaamisen parantamiseen sekä osallisuuden lisäämiseen. Rahoitus tulee kolmesta toisistaan täydentävästä rahastosta Euroopan sosiaalirahastosta (ESR+), Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF).

Ohjelmassa on kuusi toimintalinjaa:

- Innovatiivinen Suomi (EAKR)
- Hiilineutraali Suomi (EAKR)
- Saavutettavampi Suomi (EAKR)
- Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR+)
- Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR+)
- Aineellista puutetta torjuva Suomi (ESR+)

Euroopan aluekehitysrahastossa (EAKR) painottuvat innovaatioiden, liiketoimintapotentiaalin, digitaalisuuden ja hiilineutraaliuden edistäminen. Euroopan sosiaalirahastossa (ESR) korostuvat puolestaan jatkuva oppiminen ja työelämän muutokseen vastaaminen. ESR sisältää myös ruoka-avun ja tukea köyhien perheiden lapsille. Ensimmäinen hakukierros näistä rahastoista tuettaviin hankkeisiin avautuu näillä näkymin 14.2.2022 ja päättyy 31.3.2022.

Syksyllä 2022 toimeenpantava Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF, Just Transition Fund) rahoituksella lievennetään turpeen energiakäytön vähentämisestä syntyviä aluetaloudellisia ja sosioekonomisia haittavaikutuksia ja tuetaan talouden monipuolistumista ja työpaikkojen syntymistä

Lähteet: [Etusivu | Rakennerahastot](#) ja [EU-rahoitus 2021–2027 - Keski-Suomen liitto \(keskisuomi.fi\)](#)

Interreg-ohjelmat 2021-2027

Euroopan alueellisen yhteistyö (EAY) -tavoitteen ohjelmat, eli Interreg-ohjelmat ovat osa EU:n alue- ja rakennepolitiikkaa.

Interreg-ohjelmilla tuetaan raja-alueiden ja laajempien, rajat ylittävien yhteistyöalueiden integroitumista sekä alueiden ja kaupunkien välisten verkostojen syntymistä ja vahvistumista. Yhteistyötä lisäämällä, kokemusten vaihtoa edistämällä ja hyviä käytäntöjä levittämällä ohjelmat vaikuttavat alueiden kilpailukykyyn ja taloudelliseen kehitykseen. Ohjelmilla edistetään myös Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisia ympäristötavoitteita.

Lisäksi ohjelmilla vahvistetaan Itämeren aluetta eurooppalaisena ja globaalina talousalueena sekä etsitään yhteisiä ratkaisuja pohjoisten harvaan asuttujen alueiden haasteisiin.

Suomi osallistuu 2021-2027 kaudella 11 Interreg-ohjelman toimeenpanoon:

Rajat ylittävän yhteistyön ohjelmat

- Aurora
- Central Baltic
- Kolarctic
- Karelia
- South-East Finland – Russia
- Valtioiden välisen yhteistyön ohjelmat
- Northern Periphery and Arctic
- Baltic Sea Region

Alueiden välisen yhteistyön ohjelmat

- Interreg Europe
- Interact
- ESPON
- Urbact

Aikataulu ohjelma-asiakirja valmistumiselle, kansalliselle ja komission hyväksymiselle sekä ensimmäisten hakukierrosten aukeamiselle vaihtelee ohjelmittain, Kauden 2021-2027 Interreg-ohjelmien odotetaan käynnistyvän pääasiassa vuonna 2022.

Interreg Auran- ohjelman näkökulmasta VAMKin vuonna 2021 koottu kumppanuuskartoitus tärkeä apu. VAMKin pohjoismaiset verkostot on tärkeää saada näkyväksi uuden ohjelmakauden suunnittelua silmälläpitäen ja laajentaa yhteistyötä ohjelma-alueella myös Suomessa. Merenkurkun Neuvosto hallinnoi ohjelmaa Suomessa.

Merkittävää myös VAMKille on se, että Merenkurkun neuvosto on nyt ensimmäinen pohjoismainen EAYY – alue. EAYY-lyhenne tarkoittaa Eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymää, ja se on EU:n oma juridinen väline valtionrajat ylittävään yhteistoimintaan. Merenkurkun neuvosto EAYY aloittaa

toimintansa vuodenvaihteessa 2020–2021. Organisaatiosta tulee maantieteellisesti ja todennäköisesti myös jäsenmääränsä mukaan Euroopan suurin EAYY, mikä tekee alueestamme kiinnostavan yhteistyökumppanin kaikista näkökulmista katsottuna. Vaasan seudulla pohjoismainen osaaminen on vankkaa ja myös VAMKille tarjoutuu entistäkin upeampia mahdollisuuksia olla osa From Nordics to Global- tarinaa viemässä pohjoismaista osaamista maailmalle TKI-toiminnan kautta.

Lähde: [Interreg-ohjelmat | Rakennerahastot](#)

CAP27- EUn yhteinen maatalouspolitiikka

Hallitus hyväksyi istunnossaan 16.12.2021 maa- ja metsätalousministeriön valmisteleman esityksen Suomen CAP-suunnitelmaksi.

Suomen CAP-suunnitelman päätehtäviksi on kiteytetty aktiivisen ruuantuotannon turvaaminen, maatalouden ilmasto- ja ympäristöviisaus ja uusiutuvan maaseudun elinvoimaisuuden vahvistaminen.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan eli CAPin kansallinen suunnitelma määrittää vuosina 2023–2027 Suomessa toteutettavat maatalouden tukitoimet, maaseudun kehittämistoimenpiteet sekä näiden tukijärjestelmien reunaehdot. Suunnitelma toimitettiin komissiolle joulukuun aikana, 22.12.2021.

CAP-suunnitelman toimeenpano käynnistyy vuoden 2023 alusta. Nykyisen maaseutuohjelman toimenpiteet jatkuvat normaaliin tapaan myös vuosina 2021 ja 2022. Maaseudun kehittämisrahoitus ml. Leader-rahoitus tarjoaa VAMKille monia mielenkiintoisia rahoitusmahdollisuuksia.

Lähde: <https://mmm.fi/cap27/cap-suunnitelma>

Business Finland rahoitus ja Horisontti- puiteohjelma

Business Finlandin asiantuntija- ja rahoituspalvelut on tarkoitettu tutkimusryhmille, jotka toimivat yhteistyössä rohkeaa liiketoiminnan kasvua ja uudistumista kansainvälisillä markkinoilla tavoittelevien yritysten kanssa tai jotka haluavat rakentaa tutkimuksestaan uutta liiketoimintaa ja kaupallistaa tutkimuksesta syntyvät [Co-Creation - Business Finland](#) rahoitus on tarkoitettu yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteisen tutkimusidean kehittämiseen. [Co-Innovation - Business Finland](#) rahoituksella taasen tutkimusorganisaatiot ja yritykset voivat yhdessä kehittää uutta tietoa ja innovaatioita uuden liiketoiminnan tarpeisiin. [Research to Business - Business Finland](#) rahoitus on suunnattu projekteille, joissa valmistellaan tutkimusidean kaupallistamista ja edistetään samanaikaisesti sen kehittymistä uudeksi liiketoiminnaksi. [Kansainväliset rahoituslaitokset - Business Finland](#) tarjoavat suomalaisille yrityksille ja niiden kumppaneille suuret ja kasvavat, joskin vielä alihyödynnetyt globaalit markkinat. Ne tarjoavat suhteellisen turvaton rahoituslähteen etenkin nousevilla ja kehittyvillä markkinoilla. Kansainväliset rahoituslaitokset tarkoittavat pääasiassa monenvälisiä kehityspankkeja – kuten Maailmanpankkia ja alueellisia kehityspankkeja – jotka edistävät kestävästä sosiaalista ja taloudellista kehitystä. Tässä yhteydessä mukaan luetaan myös EU:n kehitysyhteistyörahoitus.

VAMKin TKI-toiminnan kehittämisessä verkostoituminen on tärkeää. Erinomaisen alustan tarjoaa [Business Finlandin ohjelmatoiminta - Business Finland](#). Business Finlandin kansainvälistymisen ja innovaatorahoituksen palveluista on koottu ohjelmallisia kokonaisuuksia, jotka on räätälöity kunkin ohjelman tavoitteiden ja kohderyhmien mukaisiksi. Keskeistä ohjelmissa ovat verkostot, jotka tarjoavat samojen haasteiden kanssa painiville toimijoille vertaisoppimista ja yhteisvoimaa. Näihin verkostoihin strategiamme mukaisesti on VAMKin TKI-toiminnan tärkeää koordinoitusti kiinnittyä,

[Ekosysteemien rakentaminen - Business Finland](#) kokonaisuus parantaa yritysten mahdollisuuksia innovoida, kasvaa ja menestyä kansainvälisessä kilpailussa. Ekosysteemi-rahoituksella rahoitetaan yritysryhmien ja tutkimusorganisaatioiden yhteishankkeita, joissa osapuolilla on yhteinen tavoite. Lisäksi voidaan rahoittaa veturiyrityksen projektia, joka hyödyttää laajaa verkostoa.

Mielenkiintoinen AMKien kannalta on myös [Innovaatio- ja kasvututkimusrahoitus - Business Finland](#) tutkimushaku, jossa tavoitteena on löytää ratkaisuja Suomen talouden ja yhteiskunnan globaaleihin haasteisiin. Haun tarkoituksena on lisätä politiikantekijöiden ja -kehittäjien vuoropuhelua tutkijoiden kanssa. Haun kohderyhmänä ovat tutkimusorganisaatiot, jotka tutkivat kuinka globaalitason haasteet vaikuttavat Suomen elinkeinoelämään ja yhteiskuntaan. Tärkeää on, että tutkijat tekevät yhteistyötä elinkeino- ja innovaatiopolitiikan kehittäjien kanssa.

Business Finland tarjoaa rahoitusta tutkimukseen, tuotekehitykseen ja monenlaisiin liiketoiminnan kehittämisen tarpeisiin erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Suuret yritykset ja tutkimusorganisaatiot voivat saada rahoitusta yhteisiin projekteihin pk-yritysten kanssa [Rahoitus - Business Finland](#). Pk- ja Mid Cap yritysten kansainvälistymiseen liittyen VAMK tarjoaa jo palveluita työelämälle, ja tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin. Välineinä voivat olla [Innovaatioaseteli - Business Finland](#), joka on tarkoitettu pk-yrityksille, joilla on uusi kansainvälistä kasvupotentiaalia omaava tuote- tai palveluidea, jonka kehittämiseen tarvitaan ulkopuolista osaamista. [Market Explorer – asiantuntijapalveluita kansainvälistymisen tueksi | Grants Funding Oy](#)-rahoituksen avulla yritys voi ostaa tietoa ja osaamista, jonka avulla se voi edetä uudelle vientimarkkinalle. Rahoitus on tarkoitettu ostettujen asiantuntijapalveluiden kustannuksiin. [Talent Explorer - Business Finland](#)-rahoituksella yritys voi palkata asiantuntijan tuomaan uutta tietoa ja osaamista, jonka avulla yrityksesi voi edetä uudella kansainvälisellä markkinalla. Kansainvälisten valmistuvien osaajiemme kiinnittymiseen alueemme työmarkkinoille tämä tarjoaa yhden erinomaisen mahdollisuuden ja on osa kansallista [Accelerate Your Business | Talent Boost](#) ohjelmaa toteuttavaa alueellista [Talent Coastline - Talent Coastline - ELY-keskus](#)- ekosysteemiä.

[Suuri yritys - Business Finland](#) palvelut suurille yrityksille avaavat myös mahdollisuuksia VAMK:n TKI-toiminnalle. Business Finland rahoittaa liiketoiminnan uudistamista, tuo kiinnostavia kumppanivaihtoehtoja saman pöydän ääreen sekä tukee yrityksiä vientimarkkinoilla.

Business Finland auttaa toimijoita mukaan [Eurooppalaiset ohjelmat - Business Finland](#), joita edellä mainitun HORIZON-ohjelman lisäksi ovat mm. EUREKA, EUROSTARS, ESA, COST, JTI (yhteisten teknologioitteet). Nämä kaikki ovat hyvin vaativia ja VAMK:n osalta lähivuosina tavoitteena on päästä mukaan osatoteuttajana, mahdollisesti myös päähakijana muutama eurooppalaiseen hankekonsortioon.

[Horisontti Eurooppa - Business Finland](#), EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma, tukee tutkimusta ja innovointia Euroopassa kaikkiaan 95 miljardilla eurolla vv. 2021-2027. Seitsemän vuoden ajan EU rahoittaa niin yritysten tuotekehitystä, innovaatioiden skaalausta ja kansainvälistä kasvua kuin tutkijoiden huippututkimusta, koulutusta ja kansainvälistä liikkuvuutta. EU haluaa Eurooppaan uutta tietoa, osaamista ja osaajia; uusia palveluita, tuotteita ja prosesseja sekä innovatiivisia liiketoimintatietoja, niiden jalostamista ja skaalaamista.

Horisontti-ohjelma jakautuu kolmeen pilariin.

Pilari I: [Huipputason tiede - Business Finland](#) Horisontti Eurooppa -ohjelmalla rahoitetaan tiedettä ja tutkimusta tavoitteena nostaa EU-alueella tehtävä tieteellinen tutkimus huipputasolle ja maailmanlaajuisesti kilpailukykyiseksi. Huipputason tiede -pilari keskittyy perustutkimukseen ja sen rahoittamiseen. Huipputason tiedettä rahoittava Euroopan tutkimusneuvosto (ERC) ja tutkijakoulutusta ja -liikkuvuutta tukevat Marie Skłodowska-Curie -toimet ovat ensimmäistä pilaria. Lisäksi ensimmäisessä pilarissa on tutkimusinfrastruktuurien kehittämisohjelma.

Pilari 2: [Globaalit haasteet - Business Finland](#)

EU rahoittaa kansainvälisenä yhteistyönä toteuttavia tutkimus- ja innovaatioprojekteja, jotka etsivät ratkaisuja mittaviin globaaleihin haasteisiin ja luovat samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Tähän tarvitaan monitieteellistä ja monialaista eri toimijoiden yhteistyötä. Yritysten ja muiden elinkeinoelämän toimijoiden osallistumista tarvitaan, sillä teollinen murros ja innovatiivisten teollisuuden arvoketjujen kehittäminen on ratkaisevaa Euroopan globaalille kilpailukyvyille. Tutkimus ja innovointi ryhmitellään kuuteen toimintakokonaisuuteen eli klusteriin. Rahoitus suunnataan pääasiassa tutkimuksen ja innovoinnin yhteistyöprojekteille, jotka valitaan kilpailutuksen kautta. Vain parhaimmat hakemukset rahoitetaan.

Pilari 3: [Innovatiivinen Eurooppa - Business Finland](#) Innovatiivinen Eurooppa tuo yhteen eurooppalaisen innovaatiojärjestelmän toimijat. Se tarjoaa rahoitusta tutkimustulosten systemaattiseen hyödyntämiseen kohti kaupallistamista ja markkinoita. Lisäksi rahoitusta on saatavilla toimille, jotka rakentavat eurooppalaisia innovaatioekosysteemejä ja lisäävät innovaatiokentän eri toimijoiden keskinäistä vuorovaikutusta.

[Kumppanuusohjelmat - Business Finland](#) Eurooppalaiset kumppanuudet (European Partnerships) ovat yksittäisiä tutkimus- ja innovaatioprojekteja tiiviimmän yhteistyön ja yhteisrahoituksen toteutusmuoto Horisontti Eurooppa -ohjelmassa määriteltyjen strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

Horisontti Eurooppa -ohjelmassa esitellään uusi [Missiot - Business Finland](#) tapa toteuttaa ja rahoittaa tutkimusta ja innovointia. Missiot ovat isoja, kunnianhimoisia haastelähtöisiä kokonaisuuksia, joilla haetaan ratkaisuja suuriin globaaleihin haasteisiin.

[Osallistumisen laajentaminen - Business Finland](#) EU-tason toimilla pyritään tasaamaan eri EU-maiden välillä vallitsevia tutkimus-, kehitys- ja innovointikyvykkyyksien eroja sekä luomaan yhtenäisempi eurooppalainen tutkimusalue ERA.

[Missiot - Business Finland](#) tarkoituksena on ratkoa monialaisia yhteiskunnallisia ongelmia ja samalla tuoda Euroopan tutkimus- ja innovaatiopolitiikan tulokset lähemmäs kansalaisia. Toimintamallin tavoitteena on yksittäisiä tai erillisiä projekteja suurempi vaikuttavuus. Missiot muodostuvat viiden laajan teeman ympärille, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

MISSIOALUEET

- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Syöpä
- Terveet meret, rannikko- ja sisävedet
- Hiilineutraalit ja älykkäät kaupungit
- Maaperän terveys ja ruoka

Horisontti-rahoitushaun tukena toimivat Kansalliset julkiset neuvontapalvelut tarjoavat Suomessa kaikille avointa, maksutonta neuvontaa, tietoa, opastusta ja sparrausta Horisontti Euroopasta:

- EUTI, Business Finlandissa toimiva kansallinen yhteystoimisto
- NCP (National Contact Point), temaattisten työohjelmien ja hakujen substanssiasiantuntija
- Komiteajäsen ja asiantuntija (Programme Committee Delegate and Expert), kansallisten näkemysten edustaja ja vaikuttaja Horisontti Euroopan ohjelmakomiteoissa

Lisätietoja: [Miten voimme auttaa - Business Finland](#)

VAMKilla on yhteistyösopimus Teknologiakeskus Merinovan kanssa koskien EU-Affairs Managerin palveluita energiateemaan liittyvien EU-hankehakujen osalta.

Kuva 12. Horisontti 2021-2027 ohjelman pääsisältö (Lähde: Business Finland)

Ulkoministeriön rahoituksista

Ulkoministeriö rahoittaa kehitysyhteistyövaroin yksityisen sektorin instrumentteja, joilla tuetaan suomalaisten yritysten kumppanuuksia ja liiketoimintamahdollisuuksia kehitysmaissa. Ulkoministeriö tarjoaa yrityksille tietoa ja neuvontaa rahoituspalveluista, jotka koskevat mm. [Impact investing in developing countries - Finnfund](#) rahoitusta ja [Finnpartnership](#)-liikekumppanuustukea. Myös näistä on VAMKin hyvä olla tietoinen, jos ja kun olemme mukana laajemmissa ekosysteemi-konsortiohankkeissa.

OKM/Team Finland Knowledge

Team Finland Knowledge -verkosto tukee ja vauhdittaa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymistä. Sen tehtävä on houkutella Suomeen osaajia ja rakentaa yhteyksiä osaamisen ja koulutusinnovaatioiden viennille. Verkosto jakaa myös rahoitusta ja edistää koulutusvientä hankemuodossa. [The new Team Finland Knowledge -programme opens possibilities for cooperation and mutual learning | Finnish National Agency for Education \(oph.fi\)](#)

STM rahoituksista

osiaali- ja terveysministeriö myöntää avustuksia muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen, terveyden edistämiseen sekä muihin toimialansa hankkeisiin. Rahoitusta ja avustuksia voivat hakea muun muassa julkiset organisaatiot ja yleishyödylliset yhteisöt. Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia edistävään työhön voi hakea avustusta myös Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksesta (STEA). [Rahoitus ja avustukset - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

Pandemiaan linkittyen on valmisteltu EU:n elvytyspaketti, EU:n kertaluonteinen elpymisväline Next Generation EU) josta Suomen osuus on noin 2,7 miljardia. Elpymisväline jakaantuu kaikkiaan seitsemään ohjelmaan, joista elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on kooltaan ylivoimaisesti suurin.

Jäsenvaltion on esitettävä kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP), jotta se voi saada elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusta. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa.

Suomi julkisti lopullisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 26. toukokuuta 2021. Euroopan komissio julkisti myönteisen arvion Suomen suunnitelmasta 4. lokakuuta 2021. EU-maiden valtiovarainministerit keskustelivat Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta videoneuvottelussaan 28. lokakuuta 2021. EU:n neuvosto hyväksyi suunnitelman muodollisesti kirjallisella menettelyllä 29. lokakuuta 2021.

Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä kasvusta. Ohjelma vauhdittaa kilpailukykyä, investointeja, osaamistason nostoa sekä tutkimusta, kehitystä ja innovaatioita.

Ohjelman tavoitteena on

- vähentää kasvihuonekaasupäästöjä
- kasvattaa tuottavuutta
- nostaa työllisyysastetta
- nopeuttaa hoitoon pääsyä
- edistää alueellista, sosiaalista ja sukupuolten tasa-arvoa.

[Suomen kestävän kasvun ohjelma : Elpymis- ja palautumissuunnitelma - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)
rakentuu neljälle pilarille:

- Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa
- Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville
- Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävästä kasvusta vauhdittamiseksi
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen.

Elpymisrahoituksella edistetään elinkeinorakenteen uudistumista ja suomalaisten yritysten kestäviin ratkaisuihin perustuvaa kilpailuetua. Ensimmäiset Suomen kestävän kasvun ohjelman mukaiset yrityksille suunnatut rahoitushaut avautuivat esim. työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla kesällä 2021. Haut koskevat muun muassa energiasuoritusjärjestelmän murrettua, teollisuuden energia- ja kiertotalousratkaisuja sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioinvestointeja. Osassa hauista hakijana voi olla yritysten lisäksi tutkimusorganisaatioita, sekä innovaatioinfrastruktuurien ja kokeiluympäristöjen osalta myös muita julkisia toimijoita. Rahoitusta myöntävät organisaatiot – työ- ja elinkeinoministeriö, Business Finland, ELY-keskukset ja Energiavirasto. Lisätietoja: [Kestävän kasvun ohjelman yritysrahoitushaut - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](#). Kestävän kasvun ohjelmaan rahoitusta myöntävät myös muut ministeriöt ja mm. Suomen Akatemia.

Elpymisrahoituksen ohjelmista osa käynnistyi vuonna 2021. REACT-EU toimi vanhan ohjelmakauden jatkeena suuruudeltaan yhteensä noin 250 milj €. Haun erityistavoite oli tutkimus- ja innovaatio-toiminnan kehittäminen erityisesti digitalisaation edistämisen ja yhteiskunnan hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisen näkökulmista. Pohjanmaan osuus REACT-EU:sta on ollut 6 milj. €, joista 3

milj. € on varattu yritystukiin, REACT-ESR osuus on 1,7 milj. € ja REACT- EAKR 1,2 milj.€. Pohjanmaalla rahoitettavissa hankkeissa toteutetaan pääsääntöisesti seuraavia toimenpiteitä:

- vauhditetaan yritysten, julkisen sektorin ja kolmannen sektorin digitalisaatiota ja tuotteiden, palveluprosessien ja palveluiden kehittämistä erityisesti koronapandemiasta toipumisen näkökulmasta (ml. saavutettavat ja helppokäyttöiset palvelut ja digitaaliset laitteet)
- edistetään teollista digitalisaatiota
- edistetään vihreään kasvuun, luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä kestäväään teknologiaan ja kiertotalouteen liittyvää elinkeino- ja osaamislähtöistä TKI-toimintaa
- kehitetään välineitä ja työkaluja julkisten hankintojen hyödyntämiseksi kehittämisen työkaluna sekä uuden liiketoiminnan ja innovaatioiden kaupallistamisessa
- kehitetään elinkaariajatteluun ja systeemiseen muutokseen liittyvää TKI- ja liiketoimintaa
- tuetaan kestävien liikennejärjestelmien ja liikkumisen digitalisaation kehittämistä
- tuetaan terveydenhoidon uusien tuotteiden ja innovaatioiden nopeaa kehittämistä ja validointia myös kansainvälistä yhteistyötä vahvistamalla

Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF=Just Transition Fund) suuruus on noin 460 milj. €. Rahastosta noin puolet kohdistetaan alueille, jotka kärsivät turpeesta luopumisesta ja joissa edistetään siirtymistä hiilineutraalisuuteen. Loppuosa jaetaan uuden ohjelmakauden linjausten mukaisesti.

Erasmus+

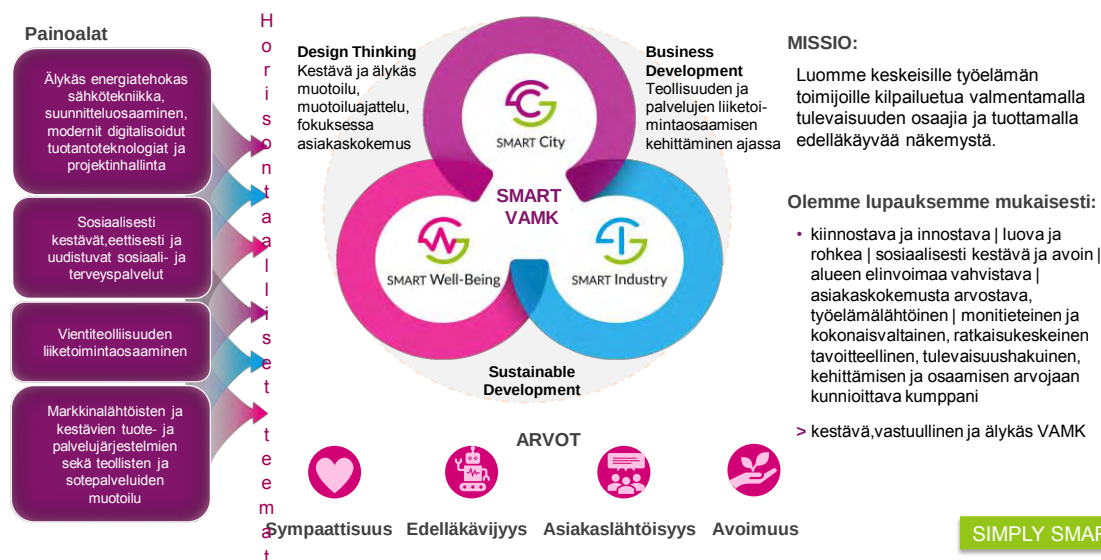
Erasmus+- uusi ohjelmakausi [Mikä on Erasmus+ -ohjelma? | Opetushallitus \(oph.fi\)](#) on käynnistynyt. Erasmus+ -ohjelma tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia erilaisille organisaatioille, kuten korkeakouluille ja muille oppilaitoksille, ajatushautomoille, tutkimuslaitoksille ja yrityksille. Mielenkiintoinen mahdollisuuden tarjoaa Erasmus+ Centre of excellence haku [Centres of Excellence – ERASMUS+ \(erasmusplus.ac.me\)](#), johon VAMK osallistui ensi kerran kesällä 2021. VAMKilla on kokemusta ja osaamista Erasmus-hankkeisiin liittyen eri yksiköissä. Erasmus-koordinaattoria ei varsinaisesti VAMKissa ole.

LIFE-ohjelma

Vuonna 1992 toimintansa aloittanut LIFE-ohjelma tarjoaa toimintakaudella 2021—2027 yhteensä 5,4 miljardia euroa avustusluontoista rahoitusta noin 1-10 miljoonan euron projekteille. Rakenteellisesti teemat jakautuvat kahden toiminta-alan alle:

- Ympäristö -toiminta-ala
- Luonto ja biodiversiteetti
- Kiertotalous ja elämänlaatu
- Ilmastotoimet - toiminta-ala
- Ilmastomuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen
- Siirtyminen puhtaaseen energiaan

LIFE-ohjelman kautta rahoitettavien hankkeiden tulee pyrkiä myötävaikuttamaan jonkun EU:n ympäristötavoitteista toteutumiseen, ja ne fokusoituvat usein uusien teknologioiden sekä käytäntöjen pilotointiin tai demonstrointiin.

Kuva 13 VAMKIn visio, missio, alustat ja painoalat (Vest 2021)

Nousevia alojamme ovat

- Materiaali lisäävä valmistus (3D-printtaus)
- Hyvinvointi- ja terveysteknologia
- Potilasturvallisuus
- Kansainvälisen kaupan logistiikka
- Kestävät tuote- ja palveluratkaisut
- Ympäristötekniikan hiilineutraalius ja kiertotalous
- Teollisten ja SOTE-palveluiden tutkimus- ja innovaatioympäristöjen rakentaminen korkeakoulujen ja työelämän yhteiskehittelyn ja nopeaan prototyyppiintiin VR- ja AR-tekniikoiden avulla
- New Space Economy: älykkäät tuote- ja palveluratkaisut liiketalouteen sekä energia-, IT-, muotoilu- ja logistiikka-alalle

TKI-alustamme ja TKI- Advisory Board

TKI-alustojen tehtävä on kehittää TKI-työtämme, profilia ja tunnettuutta sekä rakentaa verkostoja ja vahvistaa TKI-kokonaissalkun arvoa. Työhön kuuluu tutkia eri rahoitusvaihtoehtoja, tunnistaa korkeakoulumme sisältä osaajia, valmistella hankehakemuksia sekä haastaa kaikkia aktiivisesti osallistumaan tutkimusalustojen toimintaan, myös opiskelijoita. Alustat tekevät tiiviistä yhteistyötä paitsi keskenään, yksiköiden kanssa ja tavoitteena on löytää toimivia tapoja integroida TKI-työ opetukseen. TKI-päällikkö koordinoi luonnollisesti myös TKI-alustojen työtä tiiviissä yhteistyössä. TKI-palvelut muodostavatkin alustajan vetäjien kanssa laajennetun tiimin. Säännölliset TKI-päällikön koordinoimat alustakokoukset (Smart Check) pidetään kahden viikon välein. TKI-alustan vetäjille varataan myös säännönmukaisesti mahdollisuus osallistua TKI-johdon foorumin kokoukseen, noin 2 kertaa vuodessa.

VAMKin TKI- alustat aloittivat toimintansa 1.3.2021. TKI- alustan vetäjiksi 2- vuotiselle kaudella valittiin seuraavat henkilöt:

- Smart Well-Being, TKI-alustana vetäjä, yliopettaja Riku Niemistö
- Smart City, TKI-alustan vetäjä, lehtori Kenneth Norrgård
- Smart Industry, TKI- alustan vetäjä, yliopettaja Ossi Koskinen

TKI-alustat lanseerattiin huhtikuussa 2021 co creation -tapahtumassa omalle henkilöstön kanssa kanssa. Mediatilaisuus pidettiin 29.4.2021. [Tutkimusalustamme \(vamk.fi\)](https://www.vamk.fi/tutkimusalustamme)

VAMKin TKI-toiminnan ja erityisesti TKI-alustojen toiminnan tueksi on kuluvalle strategiakaudelle 1.9.2021-31.12.2024 asetettu VAMKin TKI Advisory Board. TKI Advisory Board esiteltiin sidosryhmä- ja mediatilaisuudessa co creation- hengessä 1.9.2021.

TKI- Adviosry Boardin jäsenet ovat:

- Joakim Strand, kansanedustaja, Vaasan vaalipiiri
- Sanna Rantala, henkilöstöjohtaja, Vaasan Sähkö Oy
- Mika Palosaari, johtaja, Pohjanmaan TE-toimisto.
- Anna- Kaisa Valkama, ohjelmajohtaja, Merinova Oy
- Suvi Einola, muutosjohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä,
- (varalla TKI-päällikkö Pia Nyman)
- Kai Kamila, Vice President, Internal Communication and Human
- Resources-Energy Business, Wärtsilä Oy
- Mika Hakosalo, energia- ja ilmastoasiantuntija, Vaasan kaupunki
- Paula Erkkilä, toimitusjohtaja, Pohjanmaan kauppakamari
- Juhani Soini, vararehtori, Turun ammattikorkeakoulu
- Tommi Mäki, toimitusjohtaja/yrittäjä, Nordic Live Productions Oy
- Heidi Kuusniemi, johtaja, Digital Economy-alusta, Vaasan yliopisto
- Matias Mäkyne, kansanedustaja, Vaasan vaalipiiri
- Puheenjohtaja tai muu vastuuhlö VAMOK
- Kenneth Norrgård, lehtori, Smart City alustan vetäjä, VAMK
- Riku Niemistö, yliopettaja, Smart Well-being alustan vetäjä, VAMK
- Ossi Koskinen, yliopettaja, Smart Industry alustan vetäjä, VAMK
- Marja-Riitta Vest, TKI-päällikkö, VAMK

TKi-Advisory Board kokoontuu vuodessa kolme kertaa, kaksi kertaa keväällä ja kerran syksyllä. TKI- Advisory Boardia voidaan tarpeen mukaan täydentää ja se voi kutsua asiantuntijoita ajankohtaisten teemojen osalta mukaan kokouksiin. [TKI Advisory Board \(vamk.fi\)](https://www.vamk.fi/tki-advisory-board)

Kuva 14: VAMKin TKI – Advisory Board

TKI-alustojen toiminnasta

TKI-alustojen tehtävä on kehittää TKI-työtämme profiilia tunnettuutta rakentaa verkostoja ja vahvistaa TKI-salkun arvoa. Työhön kuuluu tutkia eri rahoitusvaihtoehtoja, tunnistaa korkeakoulumme sisältä osaajia, valmistella hankehakemuksia sekä haastaa kaikkia aktiivisesti osallistumaan tutkimusalan toimintaan, myös opiskelijoita. Alustat tekevät tiiviistä yhteistyötä yksiköiden kanssa ja tavoitteena on löytää toimivia tapoja integroida TKI-työ opetukseen.

Alustojen toimintasuunnitelmiin sisältyvät seuraavat aktiviteetit tulosten saavuttamiseksi:

- TKI-innotilan suunnittelu ja käyttöönotto (Smart Space)
- Sisäisten osaamisverkkojen tunnistaminen (Hankeideointi; SIG-ryhmät)
- Opiskelijoiden haastaminen mukaan (Hankeideointi; TKI-aihepankki; Pedagogiika)
- Ulkosten verkostojen rakentaminen/ylläpito (A. Strateginen taso; B. Taktinen taso)
- Hankehakemusten valmistelu/kirjoittaminen (VAMK strategian mukaiset sisällöt; Monialaiset avaukset)
- Julkaisujen kirjoittaminen (Kompetenssi-/osaamispohjaiset; Hankepohjaiset)
- Osallistuminen sisäiseen kehittämiseen (Prosessit, digi-työkalut, toimintatavat, y.m.s.)

[Tutkimusalueemme \(vamk.fi\)](https://vamk.fi)

Smart City- toimintasuunnitelma 2022

Smart City tutkimusalueen tutkimusteemoja ovat muun muassa älykkääseen kaupunkiin ja elinympäristön kestäväan kehitykseen linkittyvä tutkimus, hiilineutraali kaupunki ja vihreät energiaratkaisut.

Smart City konsepti jaetaan usein seuraaviin alueisiin: (1) Fiksu hallinto (Smart Governance), (2) fikset kaupunkilaiset (Smart People), (3) fiksu eläminen (Smart Living), (4) fiksu liikkuvuus (Smart Mobility), (5) fiksu talous (Smart Economy) ja (6) fiksu ympäristö (Smart Environment).

Smart Cityn tavoitteena on yhdessä suunnitella ja toteuttaa fiksuja ratkaisuja kaupunkien ja kaupunkilaisten elinympäristöön. Tähän pyritään ilmiölähtöisen tutkimuksen, yhteiskehittämisen ja teknologian kautta. Ilmiölähtöisyydellä tarkoitetaan inhimillisen kaupungin näkökulmaa sisältäen yhteisöllisyyden, sosiaalisen ympäristön, ikääntymisen ja työllisyyden teemat. Yhteiskehittämisen, SIG'ien myötä yritykset ja opiskelijat haastetaan mukaan hankkeisiin ideoimaan ja kehittämään fiksumpaa tulevaisuutta. Teknologian avulla (digitaaliset palvelut, IoT ja 5G, botit, robotit ja automaatio) parannetaan monin tavoin arjen toimivuutta.

VAMK Smart City-alusta on nimennyt painopistealueeksi tuleville vuosille "Fikset kaupunkilaiset (Smart People)" ja lähdetty liikkeelle siltä pohjalta. Smart City teknologioita löytyy paljon ja nämä ovat itse asiats pitkälti samat alustasta riippumatta, varsinkin kun keskustellaan yhteiskunnan ja yritystoiminnan kiihtyvästä digitalisoinnista. Teknologia sinänsä ei ole pääasia, vaan keskusteluissa pyritään eri yhteyksissä lähtemään liikkeelle käyttäjän/käyttäjien tarpeista ja käyttötapauksista (use cases), ja vasta sen jälkeen etsiä ja ehdottaa sopivia teknologisia ratkaisuja.

Smart Industry toimintasuunnitelma 2022

Smart Industry – alusta tähtää teollisuuden hiilineutraaliutta edistävien toimien löytämiseen ja käytännön toteuttamiseen. Vihreän ja älykkään teollisuuden kehittämisessä hyödynnetään digitaalisuutta.

Vaasan talousalue rakentuu pitkälti paikallisen energiaklusterin ja energiatekniikan viennin varaan. Siirtyminen fossiilista polttoaineista kohti uusiutuvia energialähteitä on vaikuttanut merkittävästi myös vaasalaisen energiatasollisuuden toimintaan tarjoten uusia liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi energian varastoinnin ja älykkäiden sähköverkkojen saralla. Näin ollen myös Vaasan ammattikorkeakoulun Smart Industry alustan keskiössä on vihreä energiateknologia sekä sen mukanaan tuomat haasteet ja mahdollisuudet.

Uusiutuvat energialähteet vaihtelevalla tuotannolla luovat haasteita energiajärjestelmille ja sähköverkolle tavoitteena, että verkon taajuus saadaan pidettyä mahdollisimman vakaana (50 Hz). Smart Industry alusta työskentelee vuonna 2022 näiden haasteiden parissa liittyen erittäin voimakkaasti kasvavaan energianvarastointiliiketoimintaan sekä kuinka kulutus saadaan joustamaan vaihtelevan tuotannon mukaan. Näitä kysymyksiä tutkitaan erityisesti FESIO-hankkeen tiimoilta tiiviissä yhteistyössä paikallisen energiateollisuuden kanssa. Painopiste on älykkäiden teknologioiden (AI, koneoppinen jne.) soveltamisessa reaaliaikaisen seurannan (Scada-järjestelmät) ohella painottaen ennakoivaa toimintaa (proactive maintenance).

Vuoden 2022 aikana tiivistetään yhteistyötä teollisuuden lisäksi myös pohjoismaalaisten avainpartnerikorkeakoulujen kanssa. Yhteistyöverkoston rakentamista myös kotimaisten korkeakoulujen kanssa jatketaan ja tiivistetään tavoitteena hankkeet, jotka lisäävät Vaasan ammattikorkeakoulun henkilökunnan substanssiosaamista ja tukevat näiltäkin osin laadukasta opetustoimintaa.

Smart Well-being toimintasuunnitelma 2022

Smart Well-being vastaa sosiaalisesti ja eettisesti kestävällä tavalla yhteiskunnallisiin haasteisiin kuten väestön ikääntymiseen digitalisaatiota, talousosaamista ja palvelumuotoilua hyödyntäen.

Tutkimusallustalla luodaan ja kehitetään yhteistyössä kumppaneiden kanssa kustannustehokkaita, saavutettavia ja vaikuttavia palveluita, joissa palveluintegraatio toteutuu. Toiminnalla vahvistetaan

verkosto- ja palveluohjausosaamista, edistetään potilas- ja asiakasturvallisuutta ja tuetaan painopisteen siirtymistä ennaltaehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen. Käytännön kehittämistyössä palvelumuotoilua ja yhteiskehittämistä, joilla pyritään palvelukokonaisuuksien ja palveluketjujen sujuvuuteen hyödyntäen asiakkaiden kokemuksia sekä teknologian mahdollisuuksia.

Kehittämisteemoja ovat saavutettavuus, monitoimisuus, ennaltaehkäisevä työ, asiakas- ja potilasturvallisuus, palveluohjaus sekä asiakas- ja hoitotyön osaamisen syventäminen.

Vuonna 2022 hanketyössä keskitytään mm. monialainen osaaminen kehittämiseen sosiaali- ja terveysalan digitalisaatiossa, monialaisen yhteistoiminnan vahvistamiseen yhdessä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa, sotejohtamiseen, työhyvinvointiin, hyvinvointiteknologiaan, Green Care-toimintaan ja mm erityislasten palveluihin. VAMK osallistuu aktiivisesti sote-alan amk-verkostojen yhteisiin hankevalmisteluihin.

Vamkin TKI-toiminnan organisointi

VAMKin TKI –toiminta kattaa koko organisaation. TKI-toimintaa tehdään kaikissa yksiköissä. TKI-toimintaa yhteensovitetaan Korkeakoulupalvelut-yksikön alaisuudessa matriisissa TKI-palvelut-nimikkeeseen alla. TKI- palvelutoiminnan volyymien ja osaamisen kasvattaminen oli VAMKin erityinen kehittämis-kohde vuonna 2021. VAMKin kaikki strategiassa määritetyt kehittämiskohteet korreloivat vahvasti TKI-toiminnan kanssa johtuen toiminnan horisontaalisesta luonteesta. TKI-toiminnan merkitys on kasvava, niin talouden kuin osaamisen vahvistamisen näkökulmista. TKI-toiminta on sekä operatiivista toimintaa, jota hallinnon palvelut tukevat että yksiköitä palvelevaa toimintaa. TKI-toiminnan kehittämiseksi tullee ajankohtaiseksi tarkastella TKI-toimintaa kokonaisuudessaan niin organisaatorakenteen kuin vastuiden näkökulmista.

TKI- toimintaa koordinoi TKI-päällikkö, Korkeakoulupalvelut -yksikköön kuuluen tiiminsä kanssa. Yhteistyö on tiivistä niin talon sisällä johdon, yksikön johtajien, koulutuspäälliköiden, Korkeakoulupalvelut-yksikön päälliköiden ja TKI-alustojen vetäjien ja henkilöstön kanssa. Luonnollisesti työtä tehdään tiiviisti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, verkostoja johtaen ja niihin osallistuen. TKI-alustojen vetäjien ja TKI-palveluiden kesken on luotu tiivis yhteistyömalli. TKI-tiimissä työskentelee TKI-päällikön alaisuudessa kaksi TKI-erityisasiantuntijaa sekä aika ajoin TKI- harjoittelijoita. TKI-palveluita tullaan vahvistamaan vuonna 2022 kahdella henkilöllä. Lisäksi Muotoilukeskus Muovan palveluksessa toimii hankehallinnon talousasiantuntija.

Johtoryhmä seuraa strategian mukaisten TKI- tavoitteiden toteutumista neljä kertaa vuodessa. TKI-johdon foorumi (rehtori ja yksiköiden johtajat sekä TKI-päällikkö), kutsuttuina teemakohtaisesti asiantuntijat ja TKI-alustojen vetäjät) kokoontuu kerran kuukaudessa TKI-toiminnan tilannekatsaukseen. Koulutuspäälliköiden kanssa yhteistyö on tärkeää ja sitä tiivistetään entisestään. Projektipäällikköinä toimimiseen kannustetaan ja työtä tuetaan. TKI-toimintaa tehdään VAMKissa verkostomaisesti, yhdessä kehittäen. Avoin tiede ja tutkimus (ATT) on TKI-päällikön vastuulla. Työtä tehdään tiiviisti yhdessä ATT-ryhmässä ja yhteistyössä VAMKin julkaisu- ja tutkimuskeskuksen kanssa. Kansallinen yhteistyö myös ATT:n osalta on aktiivista.

VAMK on mukana laajasti kansallisessa yhteistyössä ja TKI-päällikkö on TKI-johdon verkoston jäsen. Varajäsenenä toimii Muotoilukeskus Muovan johtaja. Vaasan korkeakoulukonsortion TKI-yhteistyön aktivoimiseksi VAMKin perustama Vaasa RDI- Network jatkaa verkostomaista toimintaansa VAMKin TKI-päällikön koordinoimana.

TKI-toiminnan resurssit ovat VAMKissa hajallaan ja käytännöt osin vaihtelevia. TKI-ohjelman mukainen kehittämistyö etenee suunnitelmallisesti askel kerrallaan. TKI-toimintakulttuuria, prosesseja, tiedolla

johtamista on kehitettävä, tehtävänkuvia on uudistettava ja vastuuta selkeytettävä. TKI-toiminnan vahvistuessa kasvaa tarve uusille rekrytoineille, liittyen esimerkiksi kansainväliseen rahoitusosaaminen ja hankevalmisteluun, hankehallintaan sekä kehittyvään muuhun toimintaan. TKI-alustojen vetäjien riittävä resurssointi on varmistettava ja huolehdittava opettajien mahdollisuuksista osallistua jo hankevalmisteluun TKI-toiminnan luonne ymmärtäen.. Tämän mahdollistamiseksi on eri tyyppisten hankkeiden valmisteluun tärkeää myöntää tunteja yhteiseen kehittämiseen varattujen tuntien lisäksi.

TKI-palveluissa tehtävänkuvia on selkeytetty ja TKI-erityisasiantuntijat erikoistuvat omiin vastuu-alueisiinsa. TKI-palveluihin on luotu nk. TKI-urapolku. Hankkeiden valmistelusta ja sopimuksista vastaa Minna Ritari, toimien myös siis ATT- vastuuhenkilönä. Hanketaloudesta ja raportoinnista vastaa Sari Hudd, toimien myös Thinking Portfolion vastuuhenkilönä. Luonnollisesti pienten resurssien vuoksi TKI-palveluissa sijaistetaan tarvittaessa toinen toisiaan. Vuonna 2022 suunniteltujen rekrytointien myötä on mahdollisuus laajentaa osaamista ja kehittää entisestään toimenkuvia erikoistuen esimerkiksi rahoitusmuotojen tahi substanssien mukaan.

KARVIN auditoinnissa keväällä 2021 todettiin Vaasan ammattikorkeakoulussa olevan ”Lupaavaa TKI-toimintaa: VAMK on vahvistamassa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaansa kunnianhimoisesti, ja sen kannattaisi ottaa nykyistä proaktiivisempi rooli TKI-ekosysteemin luomisessa ja kehittämisessä. Auditointiryhmä muistutti, että henkilökunnan tukemista muutoksessa on jatkettava ja varmistettava hiljaisen tiedon siirtyminen organisaatiossa.”

Auditointi oli maaliskuussa 2021. TKI-ohjelma hyväksyttiin juuri ennen 12.3.2021.

6. TKI-TOIMINNAN STRATEGISET KEHITTÄMISKOHEET JA -TOIMENPITEET SEKÄ TAVOITTEET

VAMKin strategian mukaisesti TKI-toiminta oli vuoden 2021 strateginen kehittämiskohde. Kirjallisesti on todettu tavoitteena olevan TKI-toiminnan ulkoisen rahoituksen volyymin kaksinkertaistaminen 2024 mennessä. TKI-toiminta kattaa koko VAMKin organisaation. Kehittämiskohteet ovat ilmiölähtöisiä, kaikenlaiset organisaation sisäiset ja ulkoiset rajat ylittäviä. TKI-toimintaa seurataan kokonaisuutena niin talouden kuin toiminnan osalta.

Vuonna 2022 tavoitteena on edelleen, että VAMK on kehittyvä ja innostuva organisaatio, joka rakentaa uusia, hanketoimintaan ja palveluliiketoimintaan liittyviä prosesseja ja kumppanuuksia kehittäen henkilöstön osaamista ja työ-hyvinvointia. VAMKin TKI-toiminta on yhtenäistetty ja organisoitu koko organisaation kattavaksi toiminnaksi. TKI-toiminta operatiivisena, organisaation läpäisevänä toimintana on löytänyt paikkansa VAMKin organisaatiossa. TKI-toiminta on vaikuttavaa, laajasti verkostoitunutta ja avointa. Vuonna 2024 on VAMK terve ja toimiva AMK, joka on taloudellisesti kestävä, hyvinvoivan henkilöstön osaaminen on ajantasaista, johtaminen on eettisesti kestävä ja toiminta perustuu kestäväan kehitykseen. Tavoitteena on olla kolmen parhaan pienen ammattikorkeakoulun joukossa rahoitusmallimittareiden valossa. TKI-toiminta on kansallisesti ja kansainvälisesti hyvin verkostoitunutta. VAMKin rooli innovatiivisena, monialaisena verkostotoimijana, kansallisen ja alueellisen innovaatiojärjestelmän aktiivisena toimijana on tunnustettu ja vahva. Tulorahoituksen tavoitteet on saavutettu.

Tulorahoituksen tavoitteiden seurantaan liittyen on keskeistä olla yhteinen ymmärrys siitä mitä seurataan. OKM seuraa Ulkoisen hankerahoituksen määrää ja kerää tiedot keväisin kyselyllä. Tilastokeskukseen raportoidaan vastaavat tiedot, josta ne siirtyvät Vipuseen. Ulkoisen rahoituksen määrä on todellinen tuloutettu TKI-rahoituksen euromäärä, jota vastaan saadaan vastinrahoitusta 0,7 kertoimella. Tärkeää on seurata myös päätöksiä sekä jätettyjä hankehakemuksia, koko organisaation

tasolla ja yksiköittäin, erityisesti resurssisuunnittelun näkökulmasta. Hankkeiden suunniteltu toteuttaminen on ensiarvoisen tärkeää taloudellisen vipuvaikutuksen vuoksi. Kokonaistaloudellisesti on edelleen tärkeää seurata omarahoituksen volyymia sekä kustannuksia ts. resursseja, joita hankkeiden toteuttaminen vaatii.

VAMKin TKI-toiminnan tavoitteita ja kehittämiskohteita on avattu edellä itsearviointiin ja tehtyihin havaintoihin perustuen. Mikäli aiomme saavuttaa lähivuosien tavoitteet ja strategiassa vuodelle 2030 aset-tun tavoitetilan, on TKI-toiminnan kehittämisen oltava koko organisaation läpäisevää, vaikuttavaa ja johdettua.

TKI-toiminnan strategiset kehittämiskohteet 2021-2024

TKI-ohjelmassa määritellyt TKI-toiminnan strategiset kehittämiskohteet 2021-2024 ovat

1. TKI-toimintakulttuurin ja -prosessien kehittäminen; ilmiölähtöisen, opiskelijat, opettajat ja työelämän yhdistävän, toiminnan vahvistaminen
2. TKI-toiminnan laadun ja arvioinnin kehittäminen
3. Strategisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön sekä asiakaskokemuksen johtamisen kehittäminen
4. TKI-toiminnan osaamisperustan ja resurssien vahvistaminen
5. Tulevaisuuden ennakkoinnin ja toimintaympäristön dynaamisen seurannan systematisointi
6. Innovaatiotoimintojen ja kaupallistamisen käytäntöjen kehittäminen
7. Avoimen tieteen ja tutkimuksen ja TKI- viestinnän kehittäminen

Kuva 15: TKI-toiminnan strategiset kehittämiskohteet 2021-2024

6.1 TKI-toimintakulttuurin ja -prosessien kehittäminen; ilmiölähtöisen, opiskelijat, opettajat ja työelämän yhdistävän, toiminnan vahvistaminen

Tavoite:

VAMKin TKI- toiminnan yhteisen toimintakulttuurin synnyttäminen: vahvistamalla TKI-toiminnan profiilia, vaikuttavuutta sekä yhteiskehittävää, rajat ylittävää kulttuuria sekä lisäämällä TKI-toiminnan ja opetuksen vuorovaikutusta ja opiskelijoiden TKI- toiminnan yhteydessä suoritettavia opintoja.

TKI- alustoilla on tavoitteen saavuttamisessa merkittävä rooli.

Toimenpiteet:

- TKI-aktiivisuus VAMKissa -kyselyn vuosittainen toteuttaminen, aiempi TKI-kokemus ja intressit TKI-työhön, maaliskuu 2022. Uusi seurantakohte: TKI-toimintaan osallistunut henkilöstö
- Yhteistyön tiivistäminen ja toimintamallin luominen koulutusalojen johtajien ja koulutuspäällikköjen kanssa TKI-hankkeiden ennakoivassa tuntisuunnittelussa: yliopettajien ja lehtoreiden toimenkuvien edelleen kehittäminen työaikaan sisältyvän mitattavissa olevan TKI-toiminnan osalta.
- Yhteiskehittämisen myötä opettajien vahva osallistaminen TKI-toimintaan ja hankkeissa työskentelevien puolestaan opetuksen toteutukseen.
- Uusien mallien luominen opiskelijoiden TKI-toimintaan osallistumiseen. Uudet seurantakohteet: TKI-toimintaan osallistuneet opiskelijat/ opiskelijoiden TKI-opintopistetavoite
- VAMKin TKI-osaamisen ja kyvykkyksiä vahvistava sisäinen koulutus ja yhteiskehittäminen: TKI-toiminnan periaatteita ja käytäntöjä- kokonaisuus 6x1h toteutetaan vuosittain. Systeemiseen kehittämiseen ja vaativimpien kansainvälisten TKI-hankkeiden ja johtamiseen keskittyvä yhteiskehittämiskokonaisuus 6 x 3 h toteutetaan pilotoiden syksyllä 2022. Muita yhteiskehittämisen teemoja esimerkiksi: Kestävä ja vastuullinen TKI-toiminta, yrittäjyyteen ja innovaatiotoiminta, yhteiskunnallinen yrittäjyys; pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen; Digitaalistuva hyvinvointi; hanketoimijoiden koulutus koulutus-prosesseihin ja koulutusohjelmien pedagogisiin valintoihin, opettajien koulutus palvelumuotoilun ja asiakaskokemuksen ymmärtämisen saloihin.
- Suunnitelmallinen TKI-viestintä yhteistyössä VAMKin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa, TKI- viestintästrategian mukaisesti sisäisesti ja ulkoisesti: VAMKin TKI-toiminnan säännöllinen, vuorovaikutteinen viestintä (tulosten, asiantuntijoiden, opiskelijoiden valossa, Energiaa- ja muissa julkaisuissa, eri medioissa ja somekanavissa.)
- Aktiivi osallistuminen strategisesti valituille messuille/tapahtumiin kuten EnergyWeek, Pohjanmaan Teollisuus, alihankintamessut, Materiaaliviikko jne. sekä ammattikorkeakoulujen yhteisiin TKI-toiminnan tunnettavuutta lisääviin toimiin. Uusi seurantakohte: VAMK TKI-toiminnan medianäkyvyys

6.2 Laadun ja arvioinnin kehittäminen

Tavoite:

VAMKin TKI-prosessikuvaus kattaa koko organisaation toiminnan. Kehitetään arviointi- ja palautejärjestelmä, jonka tuloksia hyödynnetään järjestelmällisesti.

Toimenpiteet:

Edellyttää VAMKin TKI- toiminnan laadunhallintajärjestelmän kehittämistä. Laatumittariston tulee olla johdettu OKM:n mittaristosta ja kytketty VAMKin strategiaan sekä jo olemassa oleviin seurantajärjestelmiin.

- VAMKin TKI-laadunhallintamittariston kehittäminen hyödyntäen AMK-verkostossa tehty TKI-laatumittarityö VAMKin TKI -laadunhallintaprosessin kehittämiseen sisäisesti ja ulkoisesti.
 - VAMKin TKI-toiminnan seurataan tulosmittareiden ja seurantakohteiden kautta. Seurantakohteiden avulla pystytään tehokkaammin seuraamaan niin VAMKin, OKM:n tavoitteiden saavuttamista kuin myös alueellista vaikuttavuutta.
- Vuonna 2021 TKI-ohjelmassa määriteltiin seuraavat kohteet:

- 1) VAMKin strategian toteuttaminen
- 2) Painoala ja TKI-alusta, johon liittyy tai nouseva ala
- 3) Rahoittajan tavoitteen toteuttaminen
- 4) Hankkeen lisäarvo alueen kehittämiselle
- 5) Hankkeen lisäarvo alan kehittämiselle
- 6) Hankkeen lisäarvo kestävän kehityksen edistämiseksi (uusi seurantakohte)
- 7) Hankkeen lisäarvo digitalisaation edistämiseksi (uusi seurantakohte)
- 8) Opiskelijoiden kytkeminen, TKI-opintopisteet tms. (uusi seurantakohte)
- 9) Hankepäätösten ja hankehakemusten määrä (seurantakohte)
- 10) Ulkoisen rahoituksen määrä (strategiamittari)
- 11) omarahoituksen osuus/ tuottavuus (osin uusi seurantakohte))
- 12) TKI-toimintaan osallistuvan henkilöstön määrä (uusi seurantakohte)
- 13) Julkaisujen määrä (strategiamittari)
- 14) Osallistuva rooli/koordinoiva rooli (uusi seurantakohte)
- 15) Kansallinen/kansainvälinen hanke (uusi seurantakohte)
- 16) Yritysten osallistuminen/arvio (strategiamittari)

Vuoden 2021 aikana tiedolla johtamista on kehitetty. Talouden seuranta ja ennakointi perustuu kirjanpitoon ja tuntien osalta Thinking Porfolioon. Tulostulosten ja seurantakohteiden myötä pystytään arvioimaan hankkeen vaikuttavuutta monella tavoin. Vuonna 2022 seurantaa kehitetään edelleen (mm. Thinking Portfolio, Power Bi, kirjanpidon jaksotukset, kyselyt).

- Lisäksi määritellään tarvittavia laadullisia mittareita käyttäjälähtöisiin yritysten kehitysprosesseihin, ekosysteemien/klusterikehittämisen vahvistamiseen ja asiakaslähtöisiin painoalojamme mukaisiin ratkaisuihin TKI- toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseksi.

Kuva 16. VAMKin TKI-toiminnan strategiamittarit ja seurantakohteet

6.3 . Strategisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön sekä asiakaskokemuksen johtamisen kehittäminen

Tavoite:

Tavoitteena on vahvistaa VAMKin aktiivista ja tavoitteellista TKI- sidosryhmä- ja verkostoyhteistyötä Vaasan korkeakoulukonsortion kanssa, erityisesti Vaasan yliopiston ja Novian, ja vientirannikolla Centrian kanssa sekä korkeakoulusektorilla laajemmin kansallisesti ja kansainvälisesti. Tavoitteena on VAMKin strategisten kumppanuuksien toteutuminen erinomaisesti myös TKI-yhteistyön osalta. Luonnollisesti tavoitteena on, että yhteistyösuhteet yritysten, yhteisöjen ja muiden kotimaisten ja kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa säilyvät, lisääntyvät ja vahvistuvat.

TKI-toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta tavoitteena on asiakaslähtöisen monialaisen palvelutoiminnan kehittäminen ja asiakaskokemuksen johtaminen.

Toimenpiteet:

- VAMKin vuonna 2021 tehdyn sidosryhmäanalyysin pohjalta edelleen kehittyvä systemaattinen sidosryhmä-, kumppanuus- ja verkostotoiminta. Sidosryhmä- ja verkostanalyysin myötä syntynyt tilannekuva hyödynnetään VAMKin paikallisen, alueellisen, kansallisen ja kansainvälisen tason yhteistyön kehittämisessä painoaloittain, alustoittain ja rooleittain.
- Vaasan korkeakoulukonsortion TKI-yhteistyön edelleen vahvistaminen Vaasa RDI-Networkin toiminnan koordinoinnin myötä.
- Aktiivinen osallistuminen kansallisen TKI-johdon verkoston työhön alaryhmineen.
- Asiakaskokemuksen johtaminen ja asiakkuusstrategian kehittämistyö asiakaslähtöisen, monialaisen ja vaikuttavan TKI- ja työelämäyhteistyön vahvistamiseksi ml. asiakkuusjärjestelmä (CRM)

- TKI-viestintäsuunnitelman vuotuisten tapahtumien allokointi ja toteuttaminen
- Monialaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta edistävien opetuksen ja tutkimuksen toimintaympäristöjen ja alustojen kehittäminen, niin VAMKin sisällä, kuin Vaasan korkeakoulukonsortion ja edelleen työ- ja elinkeinoelämän edustajien ja muiden tahojen kanssa.
- VAMKin Smart Space Innovaatiotilan käyttöönotto
- VAMK RDI -Advisory Boardin toiminnan kehittäminen ja näkemysten hyödyntäminen TKI-toiminnan kehittämisessä

6.4 TKI-toiminnan osaamisperustan ja resurssien vahvistaminen

Tavoite:

Vahvistetaan TKI-toiminnan perustaa varmistamalla riittävä resurssointi suhteessa TKI-toiminnan tavoitteelliseen kehittämiseen. Kehitetään TKI-toiminnan suunnittelu- ja neuvontaprosesseja ja luodaan yhteiskehittämisen alustoja. Yhtenäistetään TKI-prosesseja, kehitetään projektiosaamista ja edelleen projektin valmistelun ja toteutuksen sujuvuutta, laatua ja riskienhallintaa. Edistetään aktiivisesti digitaalisten työkalujen käyttöönottoa ja hyödyntämistä.

Toimenpiteet:

- Jatketaan TKI-toiminnan prosessien läpikäynti ja yhtenäistämistä VAMKin sisällä
- TKI-toiminnan digitaalinen vuosikellotus (TKI-toiminnan johtamisen, ennakoivan suunnittelun, ja seurannan, hankevalmisteluun liittyen rahoitushakujen ja valmisteluaiakataulujen, hankkeiden seurantaan liittyen maksatusten ja raportointiaikataulujen sekä mm. TKI- viestinnän näkökulmista)
- TKI- toiminnan neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen: koulutukset, yksikkö- ja ryhmäkohtainen sekä henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus sekä TKI-toimintateamsin käytön aktivointi
- TKI- palveluiden rahoitusohjelma- ja hankevalmisteluosaamisen ja resurssoinnin vahvistaminen
- TKI-taloushallinnon kokonaisuuden kehitystyön jatkaminen (ennakointi ja seuranta)
- Thinking Portfolion edelleen kehittäminen johdon ohjausjärjestelmänä ja projektihallintajärjestelmänä,
- Osaamisen kehittämisen kokonaisuudet (ja muiden edm. sisäisten ja osin yhteistyössä muiden korkeakoulujen/kaupunkikonsernin toimijoiden kanssa yhdessä tehtävien koulutusten suunnittelu ja toteutus
- TKI-henkilöstön toimenkuvien dynaaminen kehittäminen, osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen
- VAMKin TKI-toiminnan organisoinnin tarkastelu tarvittavine kehittämistoimineen
- TKI-toiminnan resurssien vahvistaminen TKI-toiminnan tavoitteellisen kehittämisen myötä

6.5 Tulevaisuuden ennakointi ja toimintaympäristön muutosten dynaamisen seurannan systematisointi

Tavoite:

VAMK seuraa aktiivisesti globaaleja megatrendejä, aistien hiljaisia signaaleja, sekä EU:n ja kansallista politiikkaa. Hallitusohjelma, sitä edeltävien tulevaisuusselontekoineen ja toimenpideohjelmineen sekä eri ministeriöiden näkemysten yhteensovittaminen korkeakoulun näkökulmasta OKM:n ohjauksen lisäksi on tärkeää. VAMK on aktiivisesti mukana aluekehitystyössä strategiansa mukaisesti ja tekee ennakkoinnissa yhteistyötä sidosryhmien ja kumppanien kanssa.

Toimenpiteet:

- VAMKIn TKI-toiminnan näkökulmasta keskeisimpien seuranta-aineistojen koonti TKI-toimintateamsiin, ajassa päivittyen
- Alueelliseen ja AMKien yhteiseen tiedolla johtamistyöhön osallistuminen sekä alueella jo tehtävän ennakointityön hyödyntäminen
- Aktiivi osallistuminen SITRAn ja muiden kansallisten toimijoiden tulevaisuuden ennakkointiin liittyvään työhön, esimerkiksi SITRAN Osaamisen aika -työ
- Aktiivi osallistuminen/tilaisuuksien järjestäminen eri kokoonpanoissa tapahtuviin alueen kehittämistä ja tulevaisuuden suunnittelua käsitteleviin työpajoihin, alustoille ja muuhun toimintaan. Osallistutaan aktiivisesti Wasa Future Festivaliin ja muihin vastaaviin tapahtumiin.
- VAMKIn TKI-strategia- ja megatrendipäivät, yhteistyössä TKI- Advisory Boardin ja muiden mukaan kutsuttavien tahojen kanssa. Tavoitteena on kaksi kertaa vuodessa järjestettävä yhteinen co creation- tilaisuus: marraskuussa ennakoidaan kuluneen vuoden tuloksia tuloksia ja käännetään katse tulevaan I ja keväällä keskitytään megatrendeihin ja heikkoihin signaaleihin VAMKIn TKI-toimintaan peilaten, ja katsotaan pidemmälle yhdessä, johdetusti.

Kuva 17. VAMKIn TKI-toiminnan suunnittelun viitekehys (Vest 2021)

6.6 Innovaatiotoimintojen ja kaupallistamisen käytäntöjen kehittäminen

Tavoite:

Avoimen, innostavan innovaatiokulttuurin luominen. TKI-toiminnassa, opetuksessa, täydennyskoulutuksessa ja palvelutoiminnassa syntyneiden tulosten ja projekteissa syntyneiden tehtyjen ideoiden löytymistä, hyödyntämistä ja kaupallistamista tehostetaan innovaatiotoimintojen käytäntöjä kehittämällä.

Toimenpiteet:

- Aktiivinen toiminta alueellisen innovaatiojärjestelmän toimijana alueen korkeakoulujen, ammattioppilaitosten, kehittäjäorganisaatioiden, yritysten, yhteisöjen ja rahoittajien kanssa
- VAMKin kokeilukulttuurin pelisääntöjen luominen, periaatteena matala kynnyks ja olematon byrokratia
- VAMKin ja Vaasan yliopiston yhteisen Westcoast Startup-toiminnan edelleen kehittäminen ja kytkeminen vahvemmin opetukseen sekä yhteistyön tiivistäminen mm. toisen asteen oppilaitosten kanssa
- From RDI to Business- kaupallistamisosaamisen kehittäminen
- VAMK Innovation Open- tapahtuman suunnittelu ja vuotuinen toteuttaminen
- VAMK Innovation 2022 (Vuoden edelläkävijä -vuotuinen henkilöstö- ja opiskelija-palkitseminen)
- Yhteistyö Wasa Innovation Centerin kanssa TKI-alustojen Co Creation- toiminnan vahvistamiseksi
- Monialaisen, yhteiskehittäjyyden kulttuurin jatkuva vahvistaminen ja vaaliminen ja tätä edistävien oppimis- ja toimintaympäristöjen kehittäminen, Smart Spacen käyttöönotto ja kehittäminen sekä Vamk Smart Howspacen aktiivinen hyödyntäminen
- Yhteistyö Wasa Innovation Centerin Tiedeuitusten ja vastaavien kanssa

6.7 Avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä TKI-viestinnän kehittäminen

Tavoite:

- VAMK on sitoutunut avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintaperiaatteiden noudattamiseen strategiansa mukaan. VAMK on vuoden 2024 lopussa kehittämistasolla 4. Avoin tiede ja tutkimus on osa jokaisen arkea. VAMKin TKI-toiminta on aktivoitu myös avoimen tieteen näkökulmasta. VAMKin julkisesti rahoitettu TKI-toiminnan tulokset ovat avoimesti verkossa saatavissa. VAMKin julkaisussa noudatetaan TENKin laatimaa Hyvän tieteellisen käytännön ohjetta.

Toimenpiteet:

- VAMK Datapolitiikan toimenpideohjelma laaditaan ja vastuutetaan vuonna 2022
- VAMKin ATT-ryhmä jatkaa työtä koordinoitusti ja tavoitteellisesti; avoimen tieteen ja tutkimuksen arkeistamista jatketaan hyödyntäen muissa AMKeissa tehdyt etenemistavat.
- VAMK osallistuu Tutkimuksen teemavuosiin, Vaasan tiedekarnevaaleihin ja vastaaviin tapahtumiin
- Julkaisutoiminnan kehittymistä tuetaan julkaisutyöpajatoiminnan jatkamisella

- Avoimuuden kehittymistä seurataan säännöllisesti julkaisujen määrällä ja avoimuusprosentilla

7. TKI-TOIMINNAN SEURANTAKOHEET

Seuraavaan taulukkoon on koottu sekä VAMKin TKI-toiminnan OKM:n kanssa sovittuja mittareita tukevat TKI-toiminnan seurantakoheet. Usean seurantakoheen osalta lähtötasoa ei ole tiedossa ja seuranta aloitetaan vasta vuodesta 2021. Seuranta tehdään sekä TKI-toiminnan kokonaisuutena että alustoittain. Tavoitetasot määritellään ja seurantakohteiden toteumaa seuranta-alustana kehitetään Thinking Portfoliota..

TKI-toiminnan seurantakoheet

Tavoite	2021	2022	2023	2024
ATT-toiminnan taso	3			4
Julkaisujen avoimuus%				
TKI-toimintaan osallistuneet yritykset	150			250
TKI-toimintaan osallistuneet opettajat ja muu henkilöstö	Lähtötaso/kysely maaliskuussa 2021			
Kansainvälinen liikkuvuus / väh. 1 viikko opettajat ja TKI-henkilöstö				
TKI-toimintaan osallistuneet opiskelijat/TKI				
TKI-opintopisteet/per opiskelija /tavoite esim. 7 op/v/opiskelija)				
Hankkeiden kokonaismäärä				
Hankkeiden määrä, jossa koordinaattori				
Hankkeiden määrä, joista kv. hankkeita				
Kestävää kehitystä edistävät hankkeet				
Digitaalisuutta edistävät hankkeet				
Innovatiiviset, uudet avaukset				
Tilaisuudet/konferenssit				
TKI- Asiakastyytyväisyys				
TKI- Sidosryhmätyytyväisyys				
TKI-toiminnan näkyvyys mediassa				